19.Martij 1601. coram Domino Iuſto inf. adducta. 7.p.c.15 n.8 poſt hæc tradit Gonçalez *glo.45.à num.* 36.

Pro hac opinione allegantur *d.c.cum Eccleſia Vul-*
15 *terana* † *in fin.& d. cap.fin.de ſupplen.negligentia Prælatorum,& d.cap.ea noſcitur.& cap.poſtulaſtis de conceſſ.Præben.& c. à collatione de appellatio.in 6.& cap. quod quibuſdam.de fideiuſſor.& c.quia nonnullis §.verum de Magiſtr.& reg.quod omnes tangit debet ab omnibus approbari.li.6.*

16 In hac varietate opinionem,† inter quas quanta ſit differentia,ſatis ex ſe patet,& ex *cap.vnic.ne Sede vacante in* 6. dico nullam earum ſatis iure probari, nam iura non ſunt clara,nec multum faciunt pro eis, & quædam illorum loquuntur ſecundum conſuetudinem,& ius ſpeciale Eccleſiæ,de qua agebatur,non enim loquuntur diſpoſitiue,ſed narratiue,& ex ſuppoſitione factum poſſibile ſupponendo , vt alias ait Ægidius *deciſ.717. numero* 3. & ita procedunt *d. cap. illa dict.cap.fin.d.cap.poſtulaſtis, & dict.cap.à collatione.*

17 Rurſus dico magis † mihi placere 3. opinionem, pro qua aliquantulum facit *d.§.verum , & d.regula, quod omnes tangit.* Et accedit ratio,quod,cum Epiſcopus,& Capit.ſint vnum corpus *d. cap.nouit.in princ.*
18 æquum videtur , † quod ſimul concurrant in prouiſione Præbendarum ipſius Eccleſiæ Cathedralis , & de eis tanquam fratres ſimul diſponant , eoque magis eſt amplectenda iſta opinio, quia eſt communis,
19 ſeu communior,& ſic ſecurior,vt † ait Caſſad.*ſupra numero ſecundo* & præcipue, quia eſt à Rota approbata, & recepta ad dicta *ſupra cap.1.à n.534.& c.3.n.* 259.

20 Idemque † de dignitatibus Eccleſiæ Cathedralis, dicendum eſt, & ita Abb.Roſini.Selua, Duarenus, Burſatus,& Corraſ. *ſupra* & Gonçalez idem dicunt in eis,quod in Præbendis, & Rota.in d. Placentina Cantoniæ adducta *d.capite tertio,quarta part.numero* 10.

21 Et in illa Tarraconen.†Sacriſtiæ 9.Iunij 1600.coram D.Iuſto fuit deciſum, *collationem non ſolum Canonicatuum,Portionum, & aliarum Præbendarum Cathedralium , ſed etiam Dignitatum & aliorum Beneficiorum earundem de iure eſſe communem Epiſcopo , & Capitulum inſimul ex Abbat.*in d.capite cum Eccleſia Vulterana,numero 8.& *Franco* in d.capit.à collatione 1.notab.&c.

22 Quamuis alias in vna Cremonen.Cantoriæ 21.Iunij 1557.coram † D. Iunio fuit reſolutum *ſecundum magis communem opinionem,Dignitates in Cathedralibus de iure communi ſunt electiuæ Cap. & confirmatio ſpectat ad Epiſcopum.Oldrad.*conſ.146. *Domin.*in c. de liberatione de officio legati in 6.4.notab. *& ibi. Fra.* in princ.*poſt Ioan.And.*glo.pragmaticæ. titulo de electio §.ſed per elect.verſ electiuis, & in tit.de colla.§.in Dignitatib.vero electiuis. verbo dictarũ. ſequitur Pacianus *de probation.lib.ſecundo capite* 30. *num.ſeptimo*,dicens Dignitates in dubio cenſeri eſſe electiuas.

23 Sed reuera nullo iure † probari videtur, quod dignitates Cathedralium ſint electiuæ , quanto magis , quod in eis debeat fieri electio ſolemnis iuxta formam *cap.quia propter.de elect.*vt ibi dicit Oldradus,quem improbauimus ſupra 1.*part.capit.6.num.* 22.

24 Nam *c.dudum* 1.*de electione*,quod allegat Oldradus id non probat,ſed ſupponit, quod præpoſitura, de qua ibi,† erat electiua ex conſuetudine,vel alias , & *d.cap.de liberatione* ibi *ad quas*,&c.non probat,quod omnes Dignitates Eccleſiarum † Cathedralium,et- 25
iam maiores poſt Pontificalem,de iure ſint electiuæ, ſed quod aliquæ ſint electiuæ de conſuetudine vel alias,nam illud relatiuum *ad quas* ponitur reſtrictiue ad *l.ea tamen adiectio.ff.de legat.3.*Bart.*in l.omnes populi.in princ.&* alios *ibi,& in l.cunctos populos, C.de Summa Trinitate.*

Præterea ſi dignitates ſpectarent ad electionem † 25
Capituli,maius ius in illis haberet Capitulum,quam in Præbendis,cum tamen minus ius deberet habere, cum non ſint de Capitulo de iure , imo nec habeant partem in menſa in aliquibus Eccleſiis.

Et ita in multis Eccleſiis Hiſpaniæ , quamuis † in 26
præbendis Capitula habeant collationem cum Epiſcopo, in prouiſione tamen dignitatum nihil habent,ſed ad ſolum Epiſcopum ſpectat,vt in Eccleſia Burgen.Segobien.Carthag. & aliis, & in hac Abulen.in qua ex conſuetudine,& ſtatuto,ſi collatio Canonicatuum & Portionum eſt communis Epiſcopi , & Capituli , dignitatem vero ſolius Epiſcopi.

Cum autem collatio ad Epiſcopum, & Capitulum 27
† ſimul pertinet,Capitulum habet vnam vocem, & Epiſcopus ſolus aliam dimidiam,Probus *in dicta rubrica de iure patronat. numero decimoquarto* Mohedan.*deciſio.1.de priuilegijs* & Rota *deciſio.*783. *lib.3. par.3.diuerſorum* , & poſt hæc Gonçalez *d.gloſ.45.à num.*51.

Et ſic,ſi ſe non concordauerint , ſed in diſcordia 29
contulerint, ita quod Capitulum , ſeu † maior pars conferat vni,& Epiſcopus alteri, etiãſi ei acceſſerint aliqui Canonici,neutra collatio valet,vt contra Hoſtien.*in d.cap. poſtulaſtis de conceſſio Præbend.* tenentem valere collationem Epiſcopi factam cum vno ex Canonicis,docent Ioan.Andr.& Domin.*numero* 4 & Francus *numero 2.in d.capit.à collatione.*Abb. *in d.cap.cum Eccleſia Vulterana num.*11. Lapus *allegat.* 31.*num.*3 vbi Mandoſ.*litera C.* idem mandoſ. *regul.* 18.*quæſt.*14.*numero* 2.Pauinus *de offic.& poteſtate Capituli ſede vacante 5.præludio,num.*3.Selua *de benefi.2. par.quæſt.17.numer.4.& 5.& 3.part.quæſt.*71.Probus *in d. rubrica de iure patron.à numero* 9. *& in capitulo cum in illis de præbendis , numer.15. & in ca.fin.de regular.numer.3.in ſexto.*Rebuf.*d.conſi.60.2.quæſt.P.* de Bayſio *in directorio electionum, 3.par.capit.35.numero* 12 *&* 13. Nauar. *conſi.1. de his quæ fiunt à maiori par. Capituli , numero tertio & conſil.36. de regular.numero* 2.& Azeuedo *in l.14.tit.6. li.3. recopil. n.*3. qui alios citant. Rota *deciſ.* 783.*lib.3. par.3.diuerſorum numero* 6. & 8. & in cauſa Burgen. Canonicatus 27. Martij 1583.coram D.Bubalo,quam ſtatim adducam *numero* 34. & in dict.Hiſpalen. Portionis 19. Ianua. 1594.ſupra adducta *cap.1.num.*35. & Gonçalez *ſupra à num.*58.

Et doctrinam Hoſtienſis communiter reprobari † 30
teſtatur Felin.*in cap.paſtoralis, numer.9. de reſcrip.* Iaſon.*in l.iuris gentium.§.fin.nu.13.ff.de pactis,*& Rota *deciſ.408.nu.2.part.1.diuerſorum,*& etiam Rochus *de iure patron.verb.ipſe vel is.numer.*7.& Lamber. 2. *part.1.lib.quæſtion.1.arti.*27.& Caſſador.*deciſ.2.de iure patron.*

Et facit quod in ſimili ipſi ibi tradunt,† & Didac. 31
Perez *in l.1.tit.6.lib.1.ordinam.gloſ.2. verſ. notanter etiam,*& Rota in vna Pampilonen,Parochialis de Echarin 2.April.1590. *Quod ſpectante iurepatronatu* † 32
ad Dominum Palatij & ad Parochianos, Dominus Palatij, cum aliquibus Parochianis non conſtituit , niſi medietatem, niſi concurrat maior pars Parochianorum, penes quod reſidet altera medietas.

33 Vnde,cum neutra collatio valeat,† ſi Papa prouideat tertio,etiam ſequenti die,ille dicitur habere potius ius, & eius prouiſio erit bona,Probus *in d.rubrica ex nu.*8.& Rebuf *d.conſil.*60. & fuit reſolutum in dict.Burgen. Canonicatus, & melius in d.Hiſpalen. Portionis,quæ eſt videnda in propoſito , & d.deciſ. Burgen.ſic ſe habet.

Burgen.Canonicatus 27.Martij 1583.

34 F*Vit dubium † pluries propoſitum , vtraque parte informante,& Domini die Lunæ 27.Martij 1583.omiſſa pro nunc illa difficultate,an ſit locus* extrauaganti inuictæ,de elect.in communib. *de qua alias agetur, reſoluerunt pro validitate prouiſionis Apoſtolicæ facta in fauorem D.Nicolai de Paredes,& moti fuerunt,quia, licet collatio fuerit cõmunis inter Archiepiſcopũ,& Capitulũ,tamen cum Archiepiſcopus vni contulerit,& Capitulum alteri, neutra collatio valet.Feder.* conſil.232. in fin.& in c.à collatione, *vbi Francus* num.1. circa fin.de appellatio.lib. 6.*Probus* in rubrica de iure patron.in 6.num.13.*Puteus* deciſ.22.de Præben.*& propterea ius conferendi ſpectat ad Papam,*cap.2. de conceſſio.præben.*Nec obſtat quod collatio Capituli remanet valida , ex quo Archiepiſcopus contulit lapſis ſex menſibus,quoniam reſpondetur,quòd dictum tempus non currit à die vacationis,ſed à die illius notitia,* cap.quia diuerſitatem in fin.de conceſſ.Præben.c.licet de ſupplen.negligent.Prælator.*vel currit ab eo tempore,quo Archiepiſcopus ſcire potuit,vel debuit,iuxta opinionem, quam tenet Rota,vt* in deciſ.13.de iure patron.in antiqu. *Biſignetus* deciſ.7. de præbend. *Rebuf.*praxi tit. de deuolutio. num. 10. *Rochus* de iure patron. verb. honorificum,quæ.27.*at à tempore,quo ſcire potuit,non interceſſerunt , niſi quinque menſes computandi à die captæ poſſeſſionis Eccleſiæ Archiepiſcopalis , nec cadit præſumptio ſcientiæ,quia ſtante d. Archiepiſcopi abſentia in partibus longinquis,nempe in Canaria,& præſertim nondum per ipſum capta dict.poſſeſſione, ceſſat ratio præſumptionis,vt dicit Rota* dec.6.in prin.de iure patron.in antiq.*vbi dicit,quod ideo præſumitur iſta ſcientia,quia præſumitur Epiſcopum ſemel in anno ad minus per ſe, vel alium viſitare ſuam Diœceſim, & videre ac indagare,quomodo Beneficia regantur,& an ſint plena, & canonice teneantur,vt etiam per Lapum* allegat.51. *Decium* conſil.135.in fin.*& propterea dicit Io. And.*in cap.ex p.in princ.verb.recurrerint,de conceſſ. Præbend.*quòd bonus iudex terminare debet hanc præſumptionem conſiderata qualitate Beneficij, & modo vacationis,& locorum remotione,ac fama.ſequitur Abb.*d.c. quia diuerſitatem numero 7. *Rota* d. deciſio.6 circa finem de iure patronat.in antiquis.*quibus omnibus attentis,Domini non ſunt arbitrati,hic adeſſe præſumptionem ſcientiæ vacationis:non obſtat,quod Archiepiſcopus permitteret prouiſum à Capitulo manere in poſſeſſione Canonicatus pro ſpatio quinque menſium,& illi non contradicendo cenſetur tacite approbare collationem Capituli,& per conſequens renuntiaſſe iuri ſuo,quia reſpondetur, quod taciturnitas debet eſſe per ſpatium ſex menſium,qui dati ſunt ſibi ad conferendum,alias, cum ſciat intra dictum tempus ſaluum eſſe ius ſuum , taciturnitas non nocet,Puteus* deciſ. 115.*in cauſa Toletana* lib. 3.& 22.de Præbend. *Achilles* 6.de Præben.*niſi pro parte Capituli probarẽtur contrarij actus poſitiui D. Archiepiſcopi circa approbationem d.prouiſi.iuxta* cap.ex ore de his quæ fiunt à maiori par.Cap. *Socin.* conſilio 15. volum. tertio *Pariſ.* concilio vigeſimoquarto volum.quarto & poſt hæc tradit Gonçalez *ſupra à numero* 62.

At Epiſcopus & Capitulum,† qui in diſcordia con- 35
tulerunt,cum neutra collatio valeat , vt eſt dictum, poterunt intra ſemeſtre datum ad conferendum cõcordare in vnum ex prouiſis in diſcordia,vel in aliũ, niſi interim Papa alicui prouidiſſet.alias, ſi nec intra ſemeſtre concordauerint, nec Papa prouiderit, deuoluetur prouiſio ad ſuperiorem *d.c poſtulaſtis,*iuxta dicta infra,10.*par.c.*3. cum verum ſit dicere eos non prouidiſſe tempore debito,& ita in terminis docent Abb.*in d.cap.cum Eccleſia Vulterana n.*12.Probus *in d.c.cum in illis,n.15.de Præben.in* 6.Et fuit reſolutum in d.Hiſpalen.Portionis 17.Maij 1595. infra adducta *n.*39.

Sed eſt difficultas , an impetrans† præbendam à 36
Papa,narrando fuiſſe diſcordiam in prouiſione inter Epiſcopum,& Capitulum,ad quos collatio pertinebat, debeat eam diſcordiam plene & concludenter probare, an vero ſatis ſit eam ſemiplene iuſtificare?
Et eſſe concludenter probandam , † fuit reſolutum 37
in dict.Hiſpalen.Portionis 20.Iunij 1594.coram D. Blancheto,vt in deciſione ſequenti.*Dixerunt Domini gratiam Gabrielis non eſſe iuſtificatam,cum enim prætendat ius conferendi Portiones in Eccleſia Hiſpalen.eſſe commune Capit.cum Archiepiſcopo.iuxta diſpoſitionem* gloſ.in capit. cum Eccleſia Vulterana de elect. *Caſſad.* deciſ. 22. de Præbend. *& quia Archiepiſcopus contulit vni , & Capitulum alteri , contendit eſſe factum locum deuolutioni ad ſedem Apoſtolicam iuxta* cap.à collatione,*vbi Io. And.Gemin.& Francus* de appellatione in 6. *Probus ad Monach.* rubrica de iure patron.8.*& fuit reſolutum coram D.Pamphilio, debet talem diſcordiam concludenter probare,quia ſuper hac narratiua fundatur gratia Papæ , quo caſu non ſufficit ſemiplena probatio, ſed requiritur plena,& concludens, prout de reſeruatione , ſuper qua fundatur gratia Apoſtolica , fuit reſolutum coram D. Lauretano in cauſa Pamphilonen.8.Mart.*1587. ex deciſ. *Putei* 266.li.3. *in caſu autem,de quo agitur,talis probatio deficit , probatur enim ſola publica vox , & fama huius diſcordiæ fundata in literis de pactis per teſtes patiẽtes exceptiones , quæ deducuntur in facto, quod non ſufficit,cum famas quatenus concludenter probaretur , faciat tantum ſemiplenam,quo vero ad reliqua Domini , circumſcriptis exceptionibus , cenſuerunt gratiam eſſe iuſtificatam.*

Sed ab hac deciſione receſſerunt poſtea † Domi- 38
ni coram eodem D. Blancheto, ex eo, quod huiuſmodi gratia non nititur iure deuoluto , ſed iure præuentionis ſuſtinetur , vt in deciſionibus ſequen.

Hiſpalen.Portionis 14.Aprilis 1595.

D*Omini pro maiori parte fuerunt in voto, quod gratia Gabrielis ſuſtineatur in vim præuentionis,cum enim ſub duplici cauſa expreſſio.fuerit ſibi facta collatio videlicet collationis factæ in diſcordia,vel controuerſia,in illa facienda:Gabriel poteſt niti iſto 2.caſu ratione alternatiuæ.*l. ſi hæredi plures. ff. de conditio.& demonſtratio. *in quo caſu , cum præſupponatur nullam præceſſiſſe collationem Archiepiſcopi , & Capituli,*

non poteſt, niſi per viam præuentionis, gratia ſuſtineri; ſi enim Papa vult etiam hoc caſu conferre, aut elapſum ſex menſium datorum Ordinariis collatoribus, in neceſſarium antecedens apparet, quod voluit præuenire, iuxta diſpoſitionem c. dudum, & c. quamuis de Præbend. in ſexto deciſ. Rota 17. de Præbend. in nouiſ. non obſtat, quod literæ contineant narratiuam tantum vacationis, ob collationem factam, & ſecutam in diſcordia, quia ad declarandam mentem Papæ ſufficit ſola ſupplicatio ex deciſ. allegatis, non obſtat, quod Dataria conſuluerit Rotam, ſuper deuolutione, ob collationes factas diuerſis perſonis, quia, cum papa vtrumque caſum expreſſerit, & data ſupplicationis præcedat propoſitionem cauſæ in Rota, coadiuuatur probatio voluntatis Papæ præueniendi Ordinarium, non obſtat indultum, quia hæc exceptio bene fuit ſublata in deciſ. coram R. P. D. Pamphilio, & in alia Toletana Beneficiorum coram R.P.D. Orano, an vero ſit probata huiuſmodi diſcordia, & plene, vel ſemiplene veniat probanda, particulariter videndum.

In eadem 17. Martij 1595.

39 DOmini ſteterunt † in deciſis gratiam Gabrielis ſuſtineri in vim præuentionis, ex alio enim Cap. ſuſtineri non poteſt, nam, cum hæc Portio non eſſet reſeruata ratione menſis, ſeu alterius reſeruationis, nec eſſet deuoluta, quia nec Capitulũ, aut Archiepiſcopus conferendo eam in digno vllum commiſit delictum, iuxta c. ſi compromiſſarius, de elect. in 6. non etiam probatur ipſorum negligentia, iuxta cap. quia diuerſitatem, de conceſſ. Præbendæ. neceſſe eſt fateri Papam voluiſſe Ordinarium præuenire, quamuis enim, quando Capit. & Epiſcopus in diſcordia conferunt, collatio facta à Papa præferatur, etiam durante ſpatio ſex menſium, intra quod collatio habet ſtatum implicitum validitatis, & inualiditatis, ita vt ſi elapſo ſex menſium ſpatio diſcordia perſeuerat, collatio deuoluatur, ſi vero intra ſex menſes conueniãt in altero, ex prouiſis, ceſſet deuolutio, Compoſtellanus in cap. cum Eccleſia, vbi Abbas n. 12. de elect. Fede. de Senis, con. 232. Probus ad Monach. in rubr. de iure patron. n. 8. cum aliis allegatis per Ceraſium; ſufficit enim Papæ factum narraſſe, ex quo ius reſultat, cap. cum ordinem, vbi Bal. num. 17. de reſcrip. Rota dec. 75. eo. tit. in antiq. Egid. deciſ. 488. Caſſador. 12. nu. 8. de Præben. Cum igitur Papa ſciuerit tempus vacationis, & non fuiſſe lapſos ſex menſes, & contulerit negari non poteſt ipſum voluiſſe præuenire. Non obſtat, quod prouiſio Epiſcopi tollat præuentionem ex allegatis, quia id non procedit in collatione pluribus communi; in qua ius à conferente nulliter ſtatim non abdicatur, ex authoritatibus ſupra deductis, ſed in ea collatione, per cuius nullitatem ſtatim ius conferendi ad ſuperiorem deuoluitur; non obſtat, quod debeat attendi miſſa, quia ſemper attenditur data, poſtquam ſupplicatio eſt miſſa ad regiſtrum, non obſtat expeditio literarum, quia vbi non alteratur gratia, licet ſemper illam ex ſupplicatione declarare ex deciſ. allegatis, hic autem nullo modo alteratur, quia Ordinarius vni, & Capitulum, alteri illam contuliſſent, ſiue in conferendo eſſent diſcordes, prout narratur in ſupplicatione, ſiue Epiſcopus vni iam contuliſſet, & Capitulum alteri conferre contenderet, ſemper gratia ſuſtinetur in vim præuentionis, vt dictum fuit.

In eadem 18. Martij. 1596.

FVit reſolutum † gratiam Gabrielis eſſe iuſtificatam, 40
quamuis enim alias dictum fuerit ipſum tenere plene probare diſcordiam inter Capitulum, & Archiepiſcopum, tamen ſupponebatur ipſum niti iure deuoluto, ſed poſtquam fuit deciſum gratiam ſuſtineri iure præuentionis, ſatis apparet gratiam non fundari ſuper diſcordia, ſed ſuper morte obtinentis, & narratiuam diſcordiæ fuiſſe factam ad effectum, vt Papa ſciret adhuc Portionem vacare, quia diſcordia erat impedimento tunc temporis, quominus prouiſio eſſet ſubſecuta, ex quo ſequitur, quod, cum ipſa non ſit principaliter fundamentum gratiæ, licet illi præbuerit occaſionem, tanquam cauſa impulſiua, ſufficiat probatio ſemiplena, Ægid. deciſ. 671. Rota 14. de probatio. in antiquis, quæ hoc caſu adeſt, 1. ex euidentia facti, cum conſtet tunc temporis collatam non fuiſſe Portionem, & quod quilibet ex agentibus Archiepiſcopi, & Capituli continebant pro prouiſione à ſuis principalibus nominatorũ, & quod Papa voluit partibus informantibus diſcuti in Rota, ad quem ſpectet collatio, accedunt teſtes de publica voce, & fama, contra quos nõ obſtant exceptiones, quia numerus ſupplet eorum defectum, Alexan. de Neuo conſil. 1. nu. 11. Decius conſil. 163. num. 14. Præcipue iunctis adminiculis, quæ hoc caſu concurrunt, videlicet dilatio collationis per tantum tempus poſt vacationem, litium multitudo inter Archiepiſcopum, & Capitulum, & admiſſio ipſius Archiepiſcopi ad hanc cauſam pro ſui intereſſe indulti, & collationis à ſe factæ, in qua nullam fecit mentionem de intereſſe Capituli, ex quo elicitur conuictum, quod ipſe prætenderet ius conferendi ad ipſum ſolum pertinere; non obſtat prætenſus defectus intentionis Papæ præueniendi Ordinarium, quia ſuper hoc ſatis fuit dictum, quando ſuper præuentione fuit diſputatum.

Et poſtea in cauſa † coram eodem Domino Blan- 41
cheto 24 Maij 1596. fuit reſolutum, quod, cum iſta diſcordia narrata per Gabrielem impetrantem, fuerit concludenter probata, quia in hac materia probatio alias ſemiplena habet vim plenæ, iſta probatio non eliditur alia ſemiplena probatione in contrarium, ſed alia plena venit ſubuertenda, vt in ſequenti deciſione. Domini abſque difficultate tenuerunt dicta ex animatorum teſtium pro parte Didaci non releuare, cum enim pro parte Gabrielis fuerit concludenter probata ſua intentio, tenetur etiam ipſe concludenter ſuam oppoſitionem probare, nec ſuffragatur, quod Gabrielis probatio nitatur publica voce, & fama, quæ operatur effectum ſemiplenæ probationis, & per conſequens alia ſemiplena elidatur, quia in hac materia probatio Gabrielis habet vim plenæ, & ideo alias plena venit ſubuertenda, Decius in cap. in præſentia num. 12. de probatio Gemin. in c. ſi tibi abſent. de Præben. num. 6. Puteus 406. lib. 2. fuit reſolutum coram me, in vna Aretina Capellaniæ 6. Martij 1590. Secundo, nec iſta ſemiplena adeſt in caſu propoſito &c. Vltimo, cum fuerit reſolutum expreſſionem diſcordiæ in gratia Gabrielis, non eſſe præcipuum fundamentum illius, ſed obitum Ludouici, & illam fuiſſe expreſſam ad effectum, vt Papa ſciret adhuc vacare, & tanquam impulſiuam iudicandam, tamen, quatenus contrarium probaretur, non releuat, quia quando gratia ſuſtinetur in caſu expreſſo & ad alium non transfertur, tunc, etiamſi cauſa impulſiua ceſſet, ſuſtinetur gratia, Pariſ. 4. nu. 3. lib. 4. Tiraq. in tract. ceſſante cauſa limitatione 1. num. decimoſexto.

42 Collatio autem Præbendæ ſpectantis ad † collationem Epiſcopi & Capituli ſimul facta ab Epiſcopo valet non contradicente Capitulo infra ſemeſtre, & è contra, quia poteſt fieri ſeparatim, vt fuit reſolutum in vna Toletana Canonicatus de anno 1548. vt per Puteum deciſ. 117. & 125. li. 3. & Achillem deciſ. 267. ſeu 4. de Præben. idem Puteus deciſ. 181. & 190. numero 4. lib. 3. Mandoſ. reg. 17. q. 14 & fuit etiam reſolutũ in cauſa Parmen. Canonicatus 12. Martij 1557. coram D. Iunio, & in Oſcen. Canonicatus, 9. Martij 1592. coram D. Seraphino ſupra relata c. 1. n. 750. & in d. Placẽtina Canonicatus 26. Febr. 1596. coram D. Orano, vt in ſequen. deciſ.

43 Reſolutum fuit † Canonicatum, de quo agitur, ad iudicandum D. Io. Lopez ſenioris, quia fuit de illo prouiſus à Capitulo Eccleſiæ Placentinæ, ad quod nedum ex ſtatuto fundamentali, ſed etiam ex iuris communis diſpoſitione collatio in Cathedrali ſpectat ſimul cum Epiſcopo, gloſſ. cap. cum Eccleſia Vulterana, verb. poſtulauit, & ibi Abb. num. 8 de elect. Rota 4. de conceſ. Præben. in antiq. Caſſador. vigeſimo ſecundo de Præben. cum ſimilib. nihil autem obſtare, quod Epiſcopi conſenſus non acceſſerit, quia ſtante eius abſentia, qui tunc erat in curia, & cuius reditus de facili non ſperabatur, potuit ſolum Capitulum conferre, cap. vnic. in fi. ne ſede vacante in 6. vltra quod, cum huiuſmodi collationi in tempore non contradixerit, videtur tacite illam approbaſſe, Achill. 4. de Præbend. Puteus 125. & 190. numero 4. lib. 3. nec ad rem pertinere, quod Ioannes Senior Canonicatum ad fauorem Ioannis Iunioris renunciauerit, & per hoc videatur ius omne, quod in eo habuit, amiſiſſe, Caſſador. 4. de reſtitution. ſpoliatorum, cum vulg. quia non conſtat de illius effectuatione, quinimo cum reſolutum fuerit, quoad valorem obtentorum non fuiſſe reſignationem iuſtificatam, non fuit abdicatus ius à reſignante, ex quo illud non fuit acquiſitum reſignatario, ad cuius fauorem fuit facta reſignatio, Achil. 10. de reſtitutione ſpoliat. Puteus 158. lib. 3. Caputaquen. 84 nu. 5. par. 3. neque vero alicuius eſſe conſiderationis, quod in contrarium dicebatur, gratiam, non propterea dici poſſe ſurreptitiam, & ſi valor obtentorum non fuiſſet iuſtificatus, niſi oſtendatur malam adeſſe illius expreſſionem, quoniam reſponſum fuit ſatis liquere gratiam non eſſe iuſtificatam, cum Ioan. Lopez. Iunior non curet illam verificare, & ideo niſi D. Petrus verificet, vel confiteatur valorem expreſſum gratia remanet non iuſtificata maxime quod in iſto Ioannes Senior, & Iunior ſunt concordes ad effectum, vt excludant Petrum, ex quo etiam reſultat, quod alterutrum ſit verum, nempe, vel quod valor ſit iuſtifi. & eo caſu Canon. adiudic. eſt Io. Lopez Iun. vel non iuſtificatus, & remanebit penes Ioannem Seniorem. Minus etiam ſuffragari, quod gratia Io. Senioris nõ ſit iuſtificata, nam verſamur in prouiſione Capituli, & ſic inferioris, qui Motu proprio dicitur prouidere Eccleſiæ, & informatus eſſe de qualitatibus ſubditorum, Cardin. in Clem. 2. colum. fin. de officio Ordin. Rota dec. 15. de reſcript. Selua de Benefi. par. 3. quæſt. 12. numer. 17. pariter eſt ſublatum quod ex præſcripto ſtatuti Eccleſiæ habentis decretum irritans dicebatur fieri debuiſſe collationem Canonicatus Portionario, qui eſſet de Eccl. bene meritus, & oriundus ex ciuitate, & diœceſi Placentina, quia præterquam, quod in prouiſione facta Ioanni per Capitulum aſſeritur eum eſſe talem, probatur etiam fuiſſe oriundum ex ciuitate Placentina per ſententiam contra Capitulum de anno 1557. latam, quæ facit ius, quo ad omnes, præſertim concurrentibus teſtibus examinatis ad perpetuam rei memoriam, qui bene probant, & licet enuntietur clericus Caurien. nihilominus non excludit, quin ratione originis potuit eſſe clericus Placentinus, cum enuntiatio ſimplex ſit, quæ potuit cauſari à Beneficio, quod forſan in d. Eccleſia obtinebat, nec videbatur prouiſionem ideo poſſe impugnari, quod tempore illius poſſideret duo Beneficia, quia agitur hic de Canonicatu de Vento, & ſine fructibus, qui non inducit incompatibilitatẽ, cum ad hoc requiratur perceptio fructuum, ex æquitate capite ſi tibi conceſſo de Prębend. libro ſexto Sarnen. de annali q. 37. vt reſolutum fuit coram D. Decano in vna Placentina Portionis, & Bulla Adriani in erectione horum Canonicatuum, voluit ipſos poſſe conferri quæcumque & qualiacumque Beneficia obtinentibus. Poſtremo allegat d. conſtitutio fœlic. record. Gregor. XIII. quæ diſponit facta reſignatione, ſiue fuerat valida ſiue inualida, non applicatur, cum præcedat, quando reſignatio non fuit publicata, vt bene hic per informantes. Et tradit Gonçalez, dict. gloſſ. 45. à numero 69.

Vnde ex collatione facta ab Epiſcopo, vel Capitu- 44
lo, altero non probante, nec contradicente, dicitur interim ius conſiderabile quæſitum prouiſo taliter, quod non valeat prouiſio Papæ alteri poſtea facta, non facta de eo mentione, & ſit locus regulæ de non tollendo iure quæſito, ſi alter alteri non contulerit, nec contradixerit, Achilles d. deciſ. 267. ex num. 11. & Mandoſ. d. q. 14. reg. 17. qui ait ita concluſiſſe Dominos de Rota in cauſa Calciaten. Canonicatus coram D. Fabio 25. Maij 1548.

Quamuis contrarium in hoc videtur velle † Re- 45
buf. d. conſi. 60. verſi. inſuper, & in ſimili de collatione facta ab Ordinario, ſpreto patrono infra tempus datum ad præſentandum, conſ. 81. de quo infra c. vlt. circa fi. à n. 242.

Si tamen alter alteri † contuliſſet, aut contradixiſ- 46
ſet infra ſemeſtre, ex quo non valet prima, nec ſecunda collatio, valeret prouiſio Papæ medio tempore facta, etiam non facta mentione de dicta collatione, &c.

Prętere a tradendo poſſeſſionem † prouiſo ab E- 47
piſcopo, Capitulum videtur approbare, & conferre, Rota deciſ. 16. de conceſ. Præben. alias 441. in nouiſ. & deciſ. 987. lib. 3. part. 3. diuerſor. Caputaquen. deciſ. 81. n. 5. par. 1. Couarru. lib. 3. variar. ca. 16. ſub n. 10. & nouiſſime Gonçalez glo. 5. n. 54. & glo. 14. num. 45. Rota etiam in Virdunen. Canonicatus 6. Martij, & 19. Iunij 1595. coram D. Pamphilio ſupra adductis c. præceden. num. 43 & ſeq. vbi fuit dictum, id procedere, non obſtante pręſeruatione iurium, quę intelligitur quo-
ad vacationes futuras, quicquid ſit in caſu dict. cau- 48
ſæ Toletanæ, de quo Puteus deciſio. 120. libro tertio, † & Achilles d. deciſio. 267. vbi Capitulum dedit poſſeſſionem dicens, velle obedire mandatis, & facere, quod tenebatur, ſeu quod obediendo mandato ſuperioris eam dabat, ſeu mandabat dari, in quo Domini fuerunt diuiſi, quatuor pro vna parte, & quatuor pro alia, quamuis etiam tunc verior videatur pars affirmatiua, quod traditio poſſeſſionis haberet vim collationis, ex rationibus adductis per Achillem ibi à numer. 3.

Non vero placet, † quod in d. Placentina numero 49
43. adducta dicitur, quod ſtante abſentia Epiſcopi, qui erat in curia, & cuius reditus de facili non ſperabatur, potuit ſolum Capitulum conferre ex d. c. vnic. in fin. ne ſede vacante in 6. Nam ille tex. in fin. non † loquitur, quando collatio pertinet ad Epiſcopum, & Capitulum, ſed quando quis habet conferre cum cõſilio Epiſcopi, & non procedit, quando habet conferre cum conſenſu, vt ibi tenet gloſſ. verb. cum con-

ſilio.& in c.ſi pro te,verb.aſſenſus de reſcript. eod.lib. & Lapus,& Domin. n.8.& 12.ad fi.& Francus ſub nu.3. & 6.in d.c.vnic.in fi.

51 Nec etiam, † quando collatio ſpectat communiter ad Epiſcopum,& Capitulum,vt colligitur ex tex. ibi iuncto primo reſponſo, vbi nullam mentionem facit de abſentia,& ita tenet ibi Domin.nu.10.Francus n.8.

52 Et cum collatio ſpectat ad Epiſcopum † & Capitulum,poſſe Epiſcopum conuocare Capitulum, & cogere congregari ad prouiſionem faciendam, ait Moheda.d.deciſ.1.de priuileg.& d.deciſ.783.in fin. li. tertio.p.tertia diuerſ.ad notata in dict. capit. postulaſtis.

53 Quod comprobatur ex decreto Concilij†ſeſſ.25. de reform.c.6.verſ.qui ſi aliquid Canonicis. nam quãuis non poſſit conuocare Capitulum,ſi de re ad ſuũ, vel ſuorum commodum ſpectante agatur, vt ibi, tamen in vna Seguntina 3.Septem.1587.S.Congregat.Concilij cenſuit,hoc decretum intelligendum, quando agitur de eo,quod priuatim intereſt Epiſcopi,etiam ſi id ſpectaret ad ipſum tanquam Epiſcopum,ſecus ſi de re ſpectante ad ipſius Epiſcopi iuriſdictionem, officium,dignitatẽ,adminiſtrationẽ,& regimen.vt in ꝓpo-
54 ſito,in collationibus† n.ceſſat peculiaris cõſideratio intereſſe Epiſcopi, cũ illę non ad eum ratione priuati nominis,ſed dignitatis Epiſcopalis pertineant, fuit dictum in vna Hiſpalen.iuris votandi 26. Iunij 1591.coram D.Orano.

55 Non tamen poſſet Epiſcopus reſtringere,†& abbreuiare Capitulo tempus ſemeſtre, quod de iure habet ad prouidendum reg.in luctum,lib.6.Abb.in c. cum nobis num.9.de elect.P.à Bayſio in directorio electionum. part.3.cap.4.Cuchus in inſtitutio.maior.li.4. tit.1.n.179.

56 Nec cogere Capitulum ad prouidendum,†& cõgregato Capitulo per Epiſcopum,ſeu alias, ad prouidendum,poſſet maior pars, ſi vellet prouiſionem differre.Abb.ibi nu.10.Lamber.de iure patron.2.p.2. li.q.2.arg.19.ex n.10.& Azeuedo in curia Piſana li. 1. c.8.litera D.

57 Sicut etiam non poterit Capitulum † reſtringere, & abbreuiare terminum ſex menſium,& requirere at vocare Epiſcopum, vt interſit prouiſioni intra certum tempus,ex d.reg.indultum.Rebuff. d. conſil. 60.3. dubio, & conducit ad hæc deciſio Placentina Cantoriæ 24. Octobris 1594. coram D. Seraphino ſupra adducta quarta parte, capite tertio, numero 80.

58 Tertio circa prouiſionem Canonicatuum, † & præbendarum, ac dignitatum Eccleſiarum Collegialium ſunt etiam variæ opiniones, & Domini de Rota fuerunt varij,& diuiſi in deciſ.4.de conceſſ.Præbend. alias 167. in nouiſ. & in deciſion. Ægidij 717. ſeu 718.

59 Prima opinio eſt,quod in Eccleſiis Collegiatis † ad Prælatum,& Capitulum, & non ad Epiſcopum ſpectat prouiſio,& collatio de iure, ſicutį aliorum bonorum adminiſtratio;nam non eſt tanta communio inter Epiſcopum, & Eccleſiam inferiorem ſibi ſubiectam,quanta inter Epiſcopũ & Eccleſiam ſuam Cathedralem,vt in c.requiſiti,de teſtamen. quam opinionem tenet Calder.in d.cap. cum Eccleſia Vulterana, Hoſtien.in ca.2.de inſtitutio.Lapus alleg.31.alias 32.vbi Mandoſ. litera B. alios citans, Collector d.deciſ.4.& deciſ.8.de Præben.in antiquior.additio ad Abb.in d.cap.cum Ecleſia Vulterana num.8.litera B. Probus ad Monach.in cap.fin.de regular.in 6.nu.3. & Rebuf.d.conſil.60.

60 Pro qua † allegatur c.ex transmiſſa in fi.de renunciatio.c.ſignificatum de Præb.c.ex inſinuatione de ſimo. & ca.cum in Eccleſiis de Præben.in 6.

61 Quæ tamen iura parum faciunt pro iſta † opinione, quia vt Ægidius d.dec.717.n.3. & 31.ait, non loquuntur diſpoſitiue,ſed narratiue,& factum poſſibile ſupponunt,ſæpe enim iuri communi hoc caſu per conſuetudinem derogatur,&c.

62 Secunda opinio eſt, † quod ſpectet ad Epiſcopum, quia habet diſpoſitionem cunctorum beneficiorum ſuæ diœceſis, & ad eum de antiquo iure, & diſpoſitione Eccleſiæ poteſtas conferendi inferiores Eccleſias,& omnia beneficia ſuæ diœceſis pertinebat c. regenda.10.qu.1.& ca.omnes Baſilicæ,16.quæſtio.7.cum aliis.

63 A qua regula non eſt recedendum, † niſi in caſibus, qui poſtmodum à iure fuerunt expreſſi, vt ait gloſſ.in cap.quamquam de elect.in 6. ver.deuoluetur, quæ ponit d.regulam,& Ægid.d.num.3.& ab hoc iure primitiuo non reperitur receſſum,nec hoc ius ablatum Epiſcopis,nec Collegiis datum,quoad Canonicatus,& Præbendas,licet bene, quoad capita ipſorum Collegiorum,vt per Ægidium ibi,& n.4.& hãc opinionem tenuerunt aliqui de Rota in d.dec.4.& d. dec.Ægidij.

64 Tertia media,quæ magis placet,opinio† eſt,quod in Eccleſiis Collegiatis præſentatio ſeu electio ſpectet ad Capitulum, ſeu Collegium ipſius Eccleſiæ, & inſtitutio, ſeu confirmatio ad Epiſcopum, quam tenet Ioan.de Lignano,in d.ca.cum Eccleſia Vulterana,Feder.conſi.223. Abb.in d.cap.cum Eccleſia.nu.8. & in cap.cum venerabilis de exceptio.num. 45. & ibi Felin.à num.37.Corraſ.2.par.cap.4. nu. 6. Bernard. Diaz de Lugo reg.240.limitat.5 Caſſador.d.deciſ.22. de Præben.num.3.dicens communem,& vt talem eã ſecutam eſſe Rotam in vna Nouarien.& in alia Bononien.Puteus deciſ.135.lib.1.qui ſumit ibi collationem pro electione,vt patet, quia allegat Caſſadorum d.numero tertio & deciſio.412.ad fin. lib. ſecundo & Mohedanus deciſion.vigeſimaſeptima de Præbend.alias 297.

65 Et hanc etiam ſententiam, vt communem † ſequitur Selua 2.par.quæſt.22.quinto caſu num.15.& 16. qui,licet cum Domin.& Cardinali Alexandrino,dicat ad Prælatum Eccleſiæ Collegiatæ pertinere præſentationem, & non per hoc excludit Capitulum, cap.ea noſcitur,de his quæ fiunt à Prælatis,vt in d.deciſ. Putei,& patet ex præcedentibus, ſequitur Duarenus lib.3.cap.4. dicens, quod in Collegiatis inferioribus præſentatio ad Prælatum; Collegiumque ipſius Eccleſiæ pertinet, ſed Epiſcopi, tanquam ſuperioris eſt inſtitutio,cap.nullus 16.quæſt.7.quod etiam dicunt Felin.& Bernar.ſupra,& Burſatus conſi.126. num.46. lib.2.

66 Et Prælatus intelligitur non Epiſcopus,† ſed Prælatus immediatus ipſius Collegiatæ, quicquid velit Quintanaduennas lib.1.Eccleſiaſticon,cap.5.num.4.dicens, quod in Eccleſiis Collegiatis nominatio, ſeu præſentatio Epiſcopi ſimul,& Cap.eſt,inſtitutio ſolius Epiſcopi.

67 Cuius ſententia non videtur etiam poſſe † procedere, vbi Eccleſia Collegiata non haberet Prælatum inferiorem, ſed eſſet immediate ſubiecta Epiſcopo; nam tunc iuxta hanc tertiam opinionem,præſentatio, nominatio, ſeu electio ad ſolum Capitulum ſeu Collegium ipſius Eccleſiæ pertineret, & hanc tertiam opinionem tenet poſt hæc Gonçal.gloſ.quadrageſima quinta. numero quadrageſimoſeptimo & 50.

68 Pro qua tertia opinione facit † cap.1.de elect.& d. c.ex inſinuatione de ſimon.ibi elegerunt,& cap.ad audientiam 1.de Capell.Monach.in 6. cũ enim ex bonis ipſius Eccleſiæ Præbendæ ſint, ſeu præſumantur inſtitutæ,ad ipſam Eccleſiam debet pertinere præſentatio,ſeu electio,& ad Epiſcopum inſtitutio ex d.c. nullus & cap.cum ex iniuncto in fin.de hæretic.ſicut in beneficiis patronalibus,&c.

69 Et pro hac opinione eſt quædam declaratio S.Cõgregationis Concilij, ſuper cap.9 ſeſſion.25. de reformat.ibi, & priuilegia conceſſa, &c. quæ ſic ait, ſuper hoc verbo,fundabat ſe quidam Epiſcopus dicens,ius eligendi,quod ex conſuetudine competebat cuidam Capitulo cuiuſdam Eccleſiæ Collegiatæ ad Canonicatus vacantes per Concilium in præſenti eſſe ſublatum,quod falſum eſt,& fuit ab Illuſtriſſimorum Congregatione reprobatum,nam tex.iſte reſtringit ſe ad ius eligendi in iure patron.electiuo, non autem in aliis electionibus quæ de iure communi Capitulis competunt cum Prælato inferiori.

70 Et Eccleſia Collegiata,quæ dicatur,† & quæ ſigna, & requiſita habere debeat,vide Felinum in cap.accedentes,de præſcript.numero 2. gloſ. & Dd.in cap.dilecta de exceſſib. Prælatorum, Coſmam in pragmatica ſanctione,tit.de electio.§.ſed per electiones, verb.Collegiatis,Lamber.de iure patron.1. par.2.lib. quæſt.5.art. 1.Villadiego de Legato quæſt.9.1.par.à num.42.Corraſ.3.part.cap.3.num.4. Achillem deciſ.273. Caputaquen.142.& 295.par.1.Cuchum in inſtitutio. maior.li. 4.tit.1.ex numer.5.Maſcard.de probatio.concluſ.385.& Zechum de republic.Eccleſiaſt.cap.28. de propoſito, ſeu Rectore Colleg.Eccleſiæ, & deciſio.Rotæ in cauſa Zamoren.Canonicatus de Toro adductam 11.p. numero 90 & Menoch.de præſumpt.lib.3.præſump.90. à n.20.

71 In Eccleſiis vero regularibus, † ad quem de iure communi ſpectet creatio Monachorum, ſeu Canonicorum regularium,an ad Abbatem ſolum,ſeu cum conſilio,ſeu conſenſu Capituli,an vero ad Abbatem, & Conuentum, vide Abb.in d.c.cum Eccleſia Vulterana, numero 9.de elect.& in d.cap.ea noſcitur de his quæ fiunt à Prælatis n. 4.& in c.ad Apoſtolicam de regula.n.11. & 12. Gloſ.Monachum Domin.Francum, & alios in d.c.fin. de regular.in 6.Lapum d.allegat.31. & alia 32.& ibi Mandoſ.alios referentem additione 1.Seluam d.2.p.q.22.7.caſu numero 18. Nauar.conſil. 36 & 37.de regular. Silueſt.in ſum. verb.religio.tertia numero tertio & Manu. Rodriguez in ſum.2.tom.ca.8. num.8.

72 Prædicta autem de prouiſionibus præbendarum † & dignitatum Eccleſiæ Cathedralis, & Collegiatæ intelliguntur, niſi aliud habeat conſuetudo, aut priuilegium; ex quibus aliquando prouiſio pertinet ad ſolum Epiſcopum, vel ad ſolum Capitulum, vel ad Canonicum hebdomadarium, vel ad Epiſcopum,& Capitulum alternatim,ſeu per turnos, &c.d.cap.cum Eccleſia Vulterana,vbi gloſſ.& Abb.numero 10.& alij, Rebuff. de nominatio.quæſt.8. à numero 3. Corraſ. d.2.p.cap.4. numero 7. Io.Nicol.Gimon. in Enchiridio beneficiorum,tit.2.capit.3.num.55. & 21. Mandoſ. conſil.28.numero 10. & conſil.29.numero 2.Burſat.dict. conſil.126.numero 45.lib.2.Caſſad.& alij ſupra citati,& Gonçal.d.gl.45.à n.71.

73 Sed in præſenti eſt grauis difficultas.qualis† debeat eſſe conſuetudo in propoſito? & ſupponendum eſt in præſenti non eſſe proprie conſuetudinem,ſed late & abuſiue,& potius eſſe præſcriptionem,cum vni detrahat,& alteri acquirat, Abb.in d.cap.cum Eccleſia Vulterana num.6.& in cap.fin.de conſuetud.numer. 6 & ibi Io.Andr.& alij,& Rochus ſect.5.num.3.Balbus de præſcript.1. part.quæſt.vlt.num.3.& 4.& 5.p.5. d.quæſt.12. numero 5. Aymon.de antiquitate temporis 4.par.7.differentia,ex numero 21.Probus ad Monach. in cap.cum nullis de Præben.in 6. numero 1.& 17.Aretin.conſilio 13.Corneus conſilio 168.lib.4.Puteus deciſ. 387.lib.2.ex num.4.Cæſar de Graſſis deciſ.10.& Rota in vna Caietana præcedentia 1.Martij 1563. coram D.Robuſterio, vbi fuit reſolutum præſcriptionem, & non conſuetudinem eſſe, quando acquiritur ius alicui Vniuerſitati,ſeu Capitulo,& non in vniuerſum, & in communi, ſed tanquam perſonæ fictæ, & particulari.

74 Tunc eſſet proprie conſuetudo, † quando in aliqua Prouincia generalis conſuetudo huiuſmodi ſeruaretur,vt in d.c.cũ Eccleſia Vulterana in fi.ita quod faceret ius in cõmuni in illa Prouincia, iuxta notata in d.c.fi.de conſuetud.

76 Hoc ſuppoſito difficultas eſt, † qualis debeat eſſe huiuſmodi conſuetudo, ſeu præſcriptio, an quadragenaria,an immemorialis vel quadragintenaria cum tit.in qua dicendum eſt, quod cum circa prouiſionẽ præbendarum, & dignitatum Eccleſiæ Cathedralis, & Collegiatæ ſint variæ ſententiæ inter Dd.vt ſup. viſum eſt,& ſic non ſit ius expreſſum, ſufficiet quadragintenaria, ſine titul.nam licet ſit contra communem opinionem, tamen non eſt contra ius. Puteus deciſio.241.lib.3.numero 4. & Achilles deciſ.140.Rota in vna Hiſpalen.iuris nominandi 10.Octobr. & 7. Nouembr.1583. coram Dom. Seraphino,vbi quod, vt conſuetudo dicatur contra ius,neceſſe eſt oſtendere legem claram, vel rationem expreſſam in lege, ex qua ita ſit dicendum,&c.

77 Et fuit reſolutum in vna Valentina emolumentorum coram Domino Cantucio 18.Mar.1585.Conſuetudinem contra ius tunc dici, quando eſt contra expreſſam legem,diſpoſitionem, vel rationem, non quando contra communem opinionem, Put.& Achil.ſup. & in d.Hiſpalen.iuris nominandi 10.Octobr.1583. & Salamantina Portionis,coram Vicecomite 11. Februar.1585. Gemin.capit.vt litigantes col.fin. de Offic.Ordinarij in 6.& ibi Francus num.3.Felin.cap.ſtatuimus num. 3.de maiorit. & obedient. & in cap.tua nos numero 3.de iure iur.Rochus de conſuetudine num.296.Curtius Iunior conſil.57.prope fi.&c. & conducunt quæ tradit Contardus in l.vnic.C.ſi de momen.poſſeſ.limit. 9.ex n.50.

Et ſimiliter,licet ſit contra deciſiones Rotæ,† non eſt contra ius, nam deciſiones Rotę non faciunt ius, Caſſad.deciſ.17.num.7.de Præbend. Pauinus in præludio extrauagan.verſicul.deciſiones Rotæ. Felin.in capit. primo de re iudic.numero duodecimo.Vantius de nullitate ex defectu proceſſus numero 121. Ant. Gabr. de ſententiis,concluſio.7.numero 22.Lancellotus de attentatis 2.p.c.20.limitat.1.num.2. & Maſcard.de probat. concluſ.485.& dictum eſt in præfat.Quamuis contrarium defendat Doct.Marta de tribunalibus vrbis,capit.5.

78 Et licet,quando ſecundum † eas ſępius reperiatur iudicatum ita, quod ſit introductus ſtilus Rotę, faciant ius, Pauinus, Maſcard.& Marta ibi,& dictum eſt ſupra cap.1.à numero 534.& c.3.num.239. tamen, cum ſit ius ſtili, conſuetudo, ſeu pręſcriptio contra

eas non requirit tit.aut tempus immemoriale, quia
non dicitur abſolute contra ius.

79 Facit deciſio Barchinonen. coram Achille † in-
fra relata 8 *par.cap.4 num.*44.vbi quod conſuetudo
contra ſtilum Rotæ, & communem opinionem non
eſt contra ius, & ſic ſufficit, quod ſit probata per de-
cem annos.

80 Sed dices, quod cum in hoc ſint † diuerſæ opinio-
nes, & non ſit ius expreſſum, vt eſt dictum, conſue-
tudo & obſeruantia approbans, & recipiens aliquam
ex iis opinionibus, dicetur interpretatiua, & ſic
non requiret aliquam temporis præſcriptionem et-
ſi ſit contra communem & veriorem opiniònem, ad
notata *in cap.cum dilectus de conſuetud.* vbi Abb. *nu.*
7. Aymon. *conſi.* 101. Rochus *de conſuetudine ſect.* 5.
*n.*5.Mant.*de conіecturis li.*18.*t.*18.*n.*34.Simõ de Pra-
tis *interpret.vltim. volun. li.* 1.*ſolut.* 11. *num.* 8. Ca-
millus Gallinius *de verbor.ſignificat.li.*10.*ca.*35.Cue-
ua *in præfatione ad deciſ.*Aragoniæ *num.*20. *&* 31.ad-
di.Papaz.ad Rotam *deciſ.6.de conſuetud.in nouiſſ. nu.*
11.Puteus *deciſ.*283.*num.*3.*li.*1.*&* *deciſ.*12 in vna Bur-
gen.decimarum *lib.*3.& Rota *deciſ.*574 *num.*3. *&* 4.
& *deciſ.*615.*p.*1.*diuerſor.*& in d.Salamantina Portio-
nis, 11.Februa. 1585.ſupra adducta *cap.*1. *n.* 337. & in
eadem 20.Decemb.eiuſd.anni, & 26.Aprilis 1586.
vt *ibi num.*338.Vel ſaltem † ſufficeret decennalis ad
81 tradita per Molinam, *de Hiſpanorum primogen.li.*2.
*cap.*6.*num.*57. *&* 58. Velazquez de Auendanno *in l.*
41.*Tauri gloſ.*1.*nu.*17 Azeuedo *in l.*1.*tit.*7.*lib.*5 *reco-
pilat.num.*23.*&* 24.& Io.Gutierrez *pract.li.* 3. *quaeſt.*
62. *à num.*26.qui tamen *qu.*16.*eiuſd. lib.num.*78.eam
non requirit, & Io. Garciam de nobilitate in diui-
ſione *n.* 57.

Prӕterea, quãdo iſta nõ eſſet cõſuetudo interpreta-
82 tiua, † eſſet tamẽ cõſ etudo ꝓpria præter ius, & non
prӕſcriptio, & ſic ſufficeret decẽnalis, ſicut in decimis
prædialib.quãuis communis opinio ſit, ꝙ debeantur
Parochiæ vbi ſita ſunt prædia, & non Parochiæ co-
lentis, tamen per conſuetudinem decem annorum
induci poteſt, quod debeantur Parochiæ colentis ſeu
diuidantur, quia non eſt conſuetudo contra ius, ſed
præter, licet per eam detrahatur vni Eccleſiæ, & ac-
quiratur alteri, Abb *in cap.cum ſint de decimis, nu.*6.
Couar.*li.*1.*variar.c.*17 *n.*8.Viuius *deciſ.*4.*n.* 44. Io.
Gutier.*canon.quæ lib.*2 *c.*21.*n.*58.Puteus.*dec.*154.*li.*1.
& 176.*li.*3.Achil.*dec.*3.*&* 6.*de decimis*, Rota *dec.* 163
*par.*2.*diuerſorũ*, & in vna Conch. decimarũ 16.Octo.
1585 coram D.Seraphino, & in Toletana primitia-
rum coram eod.1.Iulij 1587.& fuit dictum in d. Va-
lentina emolumentorum 16.Octob.1585.coram D.
Cantucio, & in Ciuitaten. decimarum 15. De-
cemb.1593. & decimooctauo Martij 1596. coram D.
Gipſio.

83 Et ita in terminis videtur tenuiſſe Rota † in vna
Fauentina iuris conferendi, coram D. Vicecomite,
quarto Iulij 1584. vt in ſequen. deciſione. *Domini
reſoluerunt conſtare de ſufficienti conſuetudine iuris e-
ligendi, cum enim electio ſit communis Capitulo, &
Epiſcopo niſi conſuetudo ſit in ſit in contrarium, vt
per Caſſad.* deciſ.22.numer.2.de Præbend.*&* *apparet,
quod in hac materia attenditur conſuetudo, nec eſt con-
ſiderabilis conſenſus populi totius, vel maioris partis,
quia illud eſt quando agitur de reſpectante ad populum,
cuius conſenſus requiritur, non ſic in rebus Eccleſiarũ,
in quibus plerisque attenditur conſuetudo. & tamen v-
nius Eccleſiæ dicitur conſuetudo. vt* in c.vlt.de conſue-
tudine in 6.cũ aliis plurib.*quare cum in præſenti vi-
derint Domini longam obſeruantiam Capituli, & Epi-
ſcopi inter ſe, & de iure non prohiberi Capitulo, electio-
nem priuatiue ad Epiſcopum, dixerunt, non eſſe hanc
conſuetudinem contra ius, ſed ad ſummum præter ius,
quia textum non habemus, qui prohibet electionem Ca-
nonicis, ſed potius contrarium quilibet concedit, vt ha-
betur* in cap. cum Eccleſia Vulterana de elect. *Rota*
4.de conceſſ.Præben.in nouiſ. *Ægidius* 69. num.3.
*& ſic de iure Capitulum non eſt incapax iuris eligendi
in Eccleſia Cathedrali.*

Reſpondetur tamen, † quod, quamuis ſimus in 84
conſuetudine, & obſeruantia interpretatiua, tamen
vbi agitur de auferendo iuri vni, quod habet iuxta
communem & veriorem opinionem, & dando alte-
ri, requiritur præſcriptio quadraginta annorum, iux-
ta *conſilium* Socini 260.*n.*19.*lib.* 2. *& deciſionem* Pu-
tei in d.Burgen. decimarum 15.*lib.*3.*&* *d. deciſ.*574.
*num.*4.*par.*1.*diuerſorum, & d. deciſionem* Cæſaris de
Graſſis 10.*numer.*6.*&* 7.

Quando vero ius eſt ita obſcurum, & dubium, † 85
vt non conſtet de iure alterius, tunc cum non aga-
tur de auferendo iure vni & dando alteri, non re-
quiritur præſcriptio, ſed ſola conſuetudo, & obſer-
uantia abſque præſcriptione temporis ſufficiet ad
interpretationem, vt *in d.dec.*574. *n.* 4. *& d. deciſ.*
615 *& aliis adductis.*

Et quod dicunt Abb.Mantica, † & alij relati, *nu.* 86
80. quod conſuetudinis interpretatio, abſque præ-
ſcriptione temporis eſt neceſſaria, etiamſi de iure
non ſubſiſtat, & alius intellectus de iure verus eſſet,
procedit in conſuetudine propria, quæ non inducit
ius priuatum, ſed publicum, & promiſcuum, quoad
omnes in communi, in qua cum non agatur de aufe-
rendo vni, & acquirendo alteri in particulari, non
requiritur aliqua præſcriptio temporis, iuxta ci-
tatos.

Ad illud de decimis † prædialibus reſpondetur, 87
quod ibi non ſolum non eſt ius expreſſum, ſed imo
ius defert conſuetudini dicens, recurrendum eſſe ad
conſuetudinem, & illi ſtandum, vt *in cap. cum ſint
homines, & cap. ad Apoſtolica, de decimis.* & ſic eſt ius
conſuetudinarium, & materia conſuetudinis, non
præſcriptionis, etiam fingatur inter duas Eccleſias,
vt per allegatos, & *c. fi. de Paroch.* non loquitur de
colente, Achilles *d.deciſ.*3.*in fi.* *& d.dec.*6. *num.* 3. *de
decimis*, ex quo *ea.fi.* obiter videtur falſa ſententia, &
conſilium, Gonçalez *gloſſ.*37.*à num.*44.in cauſa Con
chen. &c.

In propoſito vero noſtro, licet non ſit ius † cla- 88
rum, non eſt materia conſuetudinis, ſed prӕſcriptio-
nis inter Epiſcopum, & Capitulum, cum ius non ſic
deferat conſuetudini.

Vnde non videtur vera d.deciſio Fauentina, † ma- 89
xime in ſuo caſu, in quo Capitulum prӕtendebat e-
ligere, ſeu prouidere priuatiue ad Epiſcopum, & eo
excluſo, & ſic conſuetudo erat contra ius, ex quo E-
piſcopus habet fundatam ſuam intentionem, ſal-
tem in ſimultanea prouiſione iuxta ſupradicta, &
Corraſium *dicto capite quarto* 2.*parte numero ſeptimo
ad fin.*

Vnde, cum capitulum prætendit prouidere † 90
Præbendas, aut Dignitates Eccleſiæ cathedralis, ex
cluſo Epiſcopo, ex conſuetudine, vt in terminis *d.c.
cum Eccleſia Vulterana, de electione*, requiritur im-
memorialis prӕſcriptio, aut quadragenaria cum tit.
ex *c.*1.*de præſcrip.in* 6. & in terminis Abb.*in d. c. cũ
Eccleſia, nu.*6. facit *conſil.* Aymon. 134. *à num. deci-
moquarto.*

Sicut

91 Sicut etiam ad hoc, † vt inferior acquirat ius con-
ferendi contra Ordinarium habentem fundatam in-
tentionem de iure communi, vt ſupra diximus *capit.*
1.*num.* 51. requiritur præſcriptio immemorialis, aut
quadragenaria cum tit. & bona fide. Probus ad Mo-
nachum *in d.cap.cum in illis de Præbend.in ſexto, nu.*
11.Roſiniacus *d.beneſic.cap.*1.*numer.*9. *&* 10. & Rota
in vna Piſciẽ. ſeu nullius iuriſdictionis de anno 1584.
quæ eſt 1.*part.diuerſ.deciſ.*803.*numer* 4.vbi alios re-
fert.

92 Vnde etiam conſuetudo generalis † Prouinciæ,
quod Capitulum eligat, ſeu prouideat excluſo Epi-
ſcopo, non extenderetur ad loca particularia, ſeu Ec-
cleſias, in quibus non eſſet talis conſuetudo, licet tũc
eſſet proprie conſuetudo, vt poſtq̃ Ægidium docet
Abb.*d.n.*6. ad tradita per Rochum *de conſuetud.ſect.*
4.3.*requiſito.*

93 Quod tamen de conſuetudine generali † Prouin-
ciæ, non videtur verum, nam quamuis conſuetudo v-
nius Eccleſiæ, vel Prouinciæ, ſeu Diœceſis, etiam vi-
cinæ, contra ius non extendatur ad aliam Eccleſiam;
vel Prouinciam, ſeu Diœceſim tamen conſuetudo
generalis vnius Prouinciæ, debet comprehendere
Eccleſias eiuſdem Prouinciæ, in quibus non eſt talis
conſuetudo, niſi ibi fuerit alia conſuetudo ſpecialis,
quæ præfertur generali; nam conſuetudo generalis
94 facit ius vniuerſale, & in communi, & † ſic ſumus in
iure vniuerſali Aymon *de antiquitate temporis* 4.*par.
ſect.*1.*numero* 57. Caputaquen. *deciſ.*129. *par.*1.& vi-
detur tenere Rochus *ſup.d.ſect.* 4.*n.*16. *&* 17. *&* *ſect.*
7.*n.*20.

95 Et facit tex.*in d capit.cum Eccleſia Vulterana ad fi.*
quicquid † Abbas dicat, & faciunt etiam tradita per
Felinum *in cap.auditis de præſcript.nume* 19. Balbum
*de præſcript.*2 *par.principali. quæſtion.*2. *à numero* 21.
& Rotam *deciſ.*17.*à numero* 2 *& deciſio.*139.*num.*12.2.
part.diuerſor.& in vna Placentina decimarum 9.Fe-
bruarij 1582.coram D.Seraphino, & in vna Burgen.
proceſſionum 4.Maij 1588.coram D.Plato, & in vna
conchen.exemptionis decimarum 10.Maij 1589 co-
ram Dom.Orano, & in Abulen.Parochialis 28.Iunij
1593.infra adducta *cap.ſeq.numero* 61. & in vna Cor-
duben. redecimarum vigeſimoquinto Octobris
1593. coram Domino Seraphino, & in aliis pluribus
cauſis.

Et iuxta prædicta poteſt † procedere reſolutio
96 Rotæ in cauſa Placentina voti, in qua, cum capitu-
lum prætenderet Epiſcopum in collatione Præben-
darum, & Dignitatum illius Eccleſiæ ſolum debere
habere vnam vocem, vt habent ſinguli canonici, &
non tantam, quantam totum capitulum, non obſtan-
te ſtatuto illius Eccleſiæ de voto Epiſcopi, & capi-
tuli, & ad id allegaret conſuetudinẽ 40. annorum, 2.
Maij 1586. coram Domino Robuſterio, fuit reſolu-
tum, *Quod conſuetudo contraria* 40. *annorum ſine tit.
non ſufficit ex quo ſtatutum loquens de voto Epiſcopi, &
Capituli recipit à iure certam interpretationem, quod
votum Epiſcopi ſit pro dimidia parte, ſed requiritur im-
memorialis, & quod obſeruantia præſens non poteſt in-
terpretari ſtatutum antiquum, Socinus* conſilio 6.libro
1.&c.

Et 2.Iun.eiuſdem anni coram eod. † fuit reſolutum,
97 *Quod, d.conſilium* 6.*Socini*, l.1. *citatum pro Epiſcopo
Placentino in d.deciſio.*2.*Maij eſt verum, & applicatur
ad hoc, vt obſeruantia præſens quadragenaria ſtatuti de
voto Epiſcopi, & Capituli, nõ præſumatur in præteritum,
cum ſtatutum ab initio receperit certum intellectum de
iure, vt votũ Epiſcopi ſit pro dimidia, & totum, ſeu maior
pars Capituli, pro alia dimidia, & ſic habeant contra-
riam præſumptionem ante ſe, nam ſecundum illum intel-
lectum iuridicum præſumitur ab initio obſeruatum di-
ctũ ſtatutũ, nec obſtat* cõſ.*Romani* 12; *nã termini de mu-
tatione monetæ, & ſimiles ſunt diuerſi à terminis iſtius
ſtatuti, & nihilominus Romanus, & alij conſuluerunt
contra opinionem Oldra. quæ eſt verior, & æquior, &
communior, vt ibi per addit.ad Romanum, & vide Iaſ.*in
l.fi.c.de impuberum, *vbi citat iura, ex quibus colligi-
tur d.interpretatio ſtatuti; non obſtat* deciſio *Putei* 15.&
241.*l.*3.*Achilles* 8.de citat. *& deciſio in cauſa Sala-
mantina Portionis, quia loquuntur ſuper re non ita
clara, & quæ de iure ab initio non habebat certam in-
terpretationem.*

Et poſtea † in eadem coram D.Penna 26.Apri- 98
lis 1599. cum capitulum prætenderet in propoſito
caſu eſſe conſuetudinem, & non præſcriptionem, &
conſequenter non requiri titulum, dato ſuper hoc
dubio fuit reſolutum, *Negotium verſari in præſcriptio-
ne, & non in conſuetudine, cum enim notum ſit in iure,
quod in his, quæ pertinent ad Epiſcopum & Capitulum
tanta eſt vox Epiſcopi ſolius, quanta totius Capituli ex
communi,* in c.poſtulaſtis, de conceſſ. Præbendæ, *vbi
Dd.Selua* de Beneſ.p.2.q.7 *Lamber.* de iure patron.
2 p. l. 1. quæſt. 1. articu.28. *& conſeqenter Epiſcopus
habeat intentionem fundatam in iure commum, & Ca-
pitulum prætendens Epiſcopum ſolum debere habere
vnam vocem, qualem habent ſinguli Canonici, tractet.
de auferendo iure Epiſcopo competenti, locus eſt præ-
ſcriptioni, & non conſuetudini, ex altera communi* in c.
fi.de conſuetudine, *& fuit reſolutum in Caietana præ-
cedentia* 1563. *& in vna Toletana redecimarum* 21.
Maij, & 27 *Iunij* 1586.*coram D.Pamphilio, &c. Nec
obſtare quod iſta* in c.cum Eccleſia Vulterana de e-
lect.*conſuetudo appellaretur, quia reſpondetur ex ſen-
tentia Abbatis* ibi n.6. *proprie eſſe præſcriptionem, li-
cet tex. vocabulo abutendo conſuetudinem appellaret,
nec obſtare deciſionem in cauſa Hiſpal. voti* 26. *Nou.*
1594.*coram D.Gipſio, quia ibi agitur de aliquo obſer-
uato inter ipſas perſonas Capitulares promiſcue, & in
communi perpetuum, & non de acquirendo Capitulo in
particulari, & tanquam priuata & ſingulari perſona
&c.*

Et coram eodem Domino † Penna ſexto Nou. 99
1600.Rota ſtetit in deciſis ex dictis rationibus. *Qui-
bus etiam accedebat aliud fundamentum, quod vbicun-
que Capitulum prætendit acquirere aliquod ius contra
Epiſcopum, vt in præſenti, tunc eſt præſcriptio, & non cõ-
ſuetudo,* gloſſ.3 in cap.tertio de conſuetud.in 6. *& ibi
Anchar.* numero tertio, *Gemin* ſupra *Abb.*in dict.ca.
cum Eccleſia numero 6. verſic. aduerte, *nec obſtant
deciſiones Caſſad.*22.de Præb. *& Fauentina iuriscon-
ferendi coram D.Vicecomite,*4.*Iulij* 1584. *quia reſpon-
debatur illas habere locum in caſibus dubiis, & ambi-
uis, quando ſcilicet incertum eſt, an & quo modo collatio
Præbendarum exiſtentium in Cathedrali ſpectet ad
Capitulum, vel ad Epiſcopum, vel ad vtrumque, tunc
enim attenditur Eccleſiæ conſuetudo, per quam dirimi-
tur controuerſia orta inter Doctores ſuper pertinentia
collationis, vt patet ex ſerie deciſionis Caſſadorij; in caſu
autem propoſito, cum ab initio fuerit certum per ſtatu-
tum fundamentale Eccleſiæ Placentinæ per Innoc. IV.
confirmatum ad vtrumque, videlicet ad Epiſcopum &
Capitulum pertinuiſſe collationem, conſequens erat, vt
iuxta iuris communis diſpoſitionem, tantum deberet eſ-
ſe ſolius Epiſcopi ſuffragium, quantum totius Cap. quod
& iura Canonica, & ciuilia ſuadebant, iura quidem Ca-
nonica* in cap.paſtoralis in princ.de reſcript. *vbi glo.*

verb. plures, verſ. ſimile eſt c. ſcriptum, §. & ſi partes de elect. *vbi Abb.* n. 6. c. poſtulaſtis. §. ad quod breuiter. de conceſſ. præben. *vbi glo.* Clem. plures de iure patron. *iura ciuil.* in l. liber homo. §. Titius. ff. de hæred. inſtituen. l. ſi pater filio de vulgari l. ſi quis Titio de vſufructu accreſcendo, *ex quibus tandem inferebatur, prædictam conſuetudinem, Capituli, poſt ius quæſitum Epiſcopo in communione vigore ſtatuti fundamentalis non potuiſſe conſuetudinem, ſed præſcriptionem ex illa potiſſima, & validiſſima ratione, quia agebatur de auferendo iure Epiſcopo competenti. Præterea ad deciſionem in cauſa Fauentina magis in ſpecie fuit reſponſum, in ea nihil in ſpecie fuiſſe cogitatum de differentia conſuetudinis, & præſcriptionis, quia nec agebatur de tanto, vel de quanto Epiſcopi ſuffragio, ſed generaliter dixit de conſuetudine relata, ad tex.* in dict. cap. cum Eccleſia Vulterana, *& notum eſt in iure canonico conſuetudinis, & præſcriptionis nomina ſæpe confundi,* c. cũ dilectus, & ibi glo. verb. præiudicet de conſuetud. c. 3. eod. tit. l. 6. *cuius confuſionis meminit Abb.* in c. fi. n. 20. verſ. ſcias tamen. de conſuetud. *quam confuſionem abuſionem vocabulorum vocat Franc. Aret.* conſ. 23. n. 11. verſ. vbi iuriſconſultus, *& indiſtinctam locationẽ Paulus de Caſtro,* in l. cum de conſuetudine ff. de legibus *Balbus* de præſcrip. p. 1. q. 10. n. 11. verſ. Canoniſtæ tamen &c.

100 Quæ deciſiones, quatenus dicunt dictum † negotiũ verſari in præſcriptione, & non in conſuetudine, de plano procedunt iuxta ſupradicta, maxime ſtante d. ſtatuto fundamentali.

101 Quatenus vero dicunt † conſuetudinem, ſeu præſcriptionem contrariam 40. annorum ſine titulo non ſufficere, ſed requiri immemorialem, patiuntur difficultatem, ſi ſolum attendatur ſtatutum, quamuis expreſſe diceret, quod votum Epiſcopi eſſet pro dimidia p. quia in præſcrip. contra ſtatuta non videtur requiri tit. ſeu tempus immemoriale, quod ſolum requiritur vbi ius commune, ſeu iuris communis præſumptio eſt in contrarium, vt *in dict. cap. 1. de præſcr. in 6.*

102 Sicut in conſuetudine propria contra ſtatuta non requiruntur 40. anni, † vt in conſuetudine contra ius commune Canonicum, ſed ſufficiunt decem anni, vt cum Cardin. Alexand. *in cap. fruſtra 8. diſtinct.* docent *de conſuetudine ſect. 3. num.* 41. & Botteus *de ſynodo 3.*
103 *p. art. 2. num.* 59 Quamuis in† conſtitutionibus Concilij Prouincialis ſit quædam declaratio S. Congreg. Concil. ſuper *c. 2. ſeſſ. 24. de reform.* quæ ſic ait. *Epiſcopi tenentur ad obſeruantiam decretorum Concilij Prouincialis, non obſtante lapſu decennij, quo non fuerunt obſeruata.*

104 Nec refert dicere eſſe de iure communi † etiam Canonico, quod in his, quæ pertinent ad Epiſcopum & Capitulum, votum Epiſcopi ſit pro dimidia parte, & tantum, quantum totius Capituli, vt in *d. c. poſtulaſtis,* quod melius id probat, quia videtur æquiparare Epiſcopum, & Capitulum cum aliis, niſi demus etiam de iure, quod collatio ſpectet ad Epiſcopum, & Capitulum, alias ius illud Epiſcopi refunderetur totum in ſtatutum.

105 Vnde iuxta ſupradicta dicendum videtur, † quod ſicut eſt contra ius excludere Epiſcopum à prouiſione, & collatione præbendarum, & dignitatum Eccleſiæ Cathedralis, ita etiam non dare ei niſi vnum votum, vt vnius Canonici, quia id eſt quaſi eum excludere, & ideo in d. cauſa Placentina non ſufficere quadragenariam ſine tit. ſed requiri etiam tit. aut immemorialem.

Ex alio etiam capite † poſſet eſſe neceſſaria imme- 106
morialis in dict. Placentina, ſcilicet ſi forte in d. confirmatione d. ſtatuti eſſet clauſula decreti irritantis, quæ operatur non ſolum, quod ſtatuentes non poſ-
ſint ſtatutum reuocare, *cap. dilecto de Præb.* † *ad ſi. ver.* 107
niſi forte, & ibi gl. Abb. & alij, Feli. *in cap. cum acceſſiſſent de conſtit. n. 7. & 8.* & ibi Decius *à n. 19.* ſed etiam, quod non poſſit contra illud induci conſuetudo, ſeu præſcriptio, niſi ſit immemorialis, vt dicetur infra *n.* 179.

§. 1.

De prouiſione præbendæ Pœnitentiariæ, lecturæ, Doctoralis & Magiſtralis.

SVMMARIA.

IN aliquib. Præbendis circa earum prouiſionem ius eſt ſpeciale, vt in Pœnitentiaria, & Præbenda lecturæ, & Præbenda Doctorali, & Magiſtrali, quod explicare oportet, n. 108.

In primis de Pœnitentiaria, ad cuius prouiſionem, & diſpoſitionem ſpectet, n. 109.

Decreto Concil. Triden. ſtatutum eſt, quod in omnibus Cathedralibus Eccleſiis, vbi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum vnione præbendæ proxime vacaturæ ab Epiſcopo inſtituatur, &c. numero 110. quod decretum, cum loquatur tantum in Cathedralibus non habet locum in Collegiatis, vt Sacra Congregatio cenſuit, cuius declaratio ponitur, numero 111.

Pœnitentiarius inſtitutus eo ipſo habet à iure, & Concil. facultatem audiendi confeſſiones pœnitentium illius Diœceſis, & iuriſdictionem ad abſoluendum à peccatis, & eſt veluti Parochus totius Diœceſis, nec requiritur noua licentia Ordinarij &c. nu. 112. vnde quilibet poterit ei confiteri, & ſatisfaciet præcepto, n. 113. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Non tamen poterit audire confeſſiones in alia Diœceſi etiam habentium Bullam, vel licentiam ſui Parochi, n. 114.

Nec habet facultatẽ abſoluendi à caſibus Epiſcopo reſeruatis, niſi illam Epiſcopus ei ſpecialiter dederit, nu. 115. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Pœnitentiario poteſt Epiſcopus committere abſolutionẽ, de qua Concil. c. 6. ſeſ. 24. de refor. nu. 116. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Quamuis habeat facultatem abſoluendi à caſibus reſeruatis, tenetur nihilominus integras cõfeſſiones audire, & non ſolum caſuum reſeruatorum, & omnibus confiteri volentibus tenetur ſui copiam facere, non tamen debet tenere virgam, num. 117. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Nec poteſt recuſare audire confeſſiones volentium eis confiteri n. 118. vbi ponitur declaratio S. Cong. & ſi recuſat poteſt puniri & priuari ab Epiſcopo, ſine adiunctis. n. 120.

Reprobatur dictum Zechi, ſub verb. forte, Pœnitentiarium ad id cogi non poſſe, ex debito iuſtitiæ, numero 121.

Non tenetur Pœnitentiarius ad maiorem reſidentiam, quam alij Canonici, qui per tres menſes abeſſe poſſunt, dummodo non adſit certis anni temporibus n. 122. vbi ponitur declaratio S. Cong.

Pœni-

pœnitentiarius, dum confeſſiones in Eccleſia audit, cenſetur præſens in choro num. 123. dum eas actu in Eccleſia audit, & nondum eſt in confeſſionario, etiamſi ibi priuatim officium recitet. nu. 124. vbi ponitur declaratio S. Congreg. & non ſolum cenſetur præſens in choro, ſed etiam in proceſſionibus, & exequiis defunctorum, & lucratur omnes diſtributiones, & emolumenta, n. 125. vbi ponuntur declarationes d. S. Congr.

Cum vnio Præbendæ proxime vacaturæ, facta pro Pœnitentiario ſit facta authoritate Concilij, cenſetur præſeruata in reg. 12. Cancellariæ, de reuocat. vnionũ etiã ſi ſit facta authoritate Sedis Apoſt. vt Congreg. cenſuit, cuius declarat. ponuntur, n. 126. quod intellige de Præb. canonicali, & non de portione, & etiam de præbenda vacante in menſe ordinarij, & non reſeruato. n. 127. vbi ponuntur declarat. S. Congr. Idem etiam intelligendum in Præbenda Theologali ſeu lecturæ eligenda & deputanda ex decreto Concilij ſeſſione 5. de reform. c. 1. verſ. in Eccleſiis autem, n. 128. vbi ponuntur decla. S. Congreg.

Non impeditur aſſignatio & deputatio præbendæ pro Pœnitentiario per optionem poſt electionem factam in Eccleſiis, in quibus viget ius optandi, quamuis ante erectionem rectè poſſet optari, nu. 129. vbi ponitur declar. S. Congr. Et concordantur aliquæ declara. ſuper d. c. 1. in ſimili, de Præbenda lecturæ, quæ videbantur contrariæ, n. 130. & 131.

Præbenda ſemel erecta & deputata in Pœnitentialem pro pœnitentiario, ſeu Theologalem pro Theologo, non poteſt optari, cum vacat ab alio Canonico, nu. 132. vbi ponitur declaratio Sacræ Congregationis. Nec Pœnitentiarius, cui certa Præbenda eſt deputata, & vnita, poteſt optare aliam, retento ipſo officio Pœnitentiariæ, n. 133. nec etiam dimiſſo, n. 134. vbi eſt declaratio S. Congregationis. Et idem erit in præbenda Theologali.

In Eccleſiis, vbi non optantur Præbendæ, ſed præſtimonia illis annexa, præſtimonium quod habebat Pœnitentiarius, ſeu Theologus poterit ab alio optari, & Pœnitentiarius, vel Theologus poterit optare aliud præſtimonium, n. 135.

Præbenda primo vacans poſt Concilium, pro quo eſſet prius aſſignanda, an pro Theologo, an pro Pœnitentiario remiſſiue n. 136.

Quamuis in Hiſpania fuerint magnæ controuerſiæ inter Epiſcopos, & Cap. ſuper prouiſio. Pœnitentiariæ, reſoluitur inſtitutionem officij Pœnitentiarij, & electionem perſonæ quandocumque faciendam, & non ſolum pro prima vice, ad ſolum Epiſcopum ſpectare, collationem autem Præbendæ ab illis fieri debere, ad quos antea ſpectabat, vt ſæpe S. Cong. declarauit, cuius declarationes ponuntur, nu. 137. & ſeqq. & numer. 140. ponitur dec. Rotæ, & nu. 141. reſolutio eiuſdem, & alia. n. 142.

Quamuis in Concilio Compoſtellano ſtatuatur, quod prouiſio Pœnitentiariæ fiat præuio edicto, & concurſu, id non videtur vſu receptum, nec requiritur concurſus ex Concil. quod ſolum ad parrochiales eum reqirit, n. 143.

Quod dictum eſt electionem perſonæ Pœnitentiarij quãdocumque faciendam ad ſolum Epiſcopum pertinere, non procedit vbi vacat in menſe Apoſtolico, vel adeſt alia reſeruatio ſeu affectio, nam tunc ad Papã pertinet ratione reſeruationis, n. 144. vbi ponitur declaratio S. Congreg.

Occurrente vacatione Pœnitentiariæ, ſede Epiſcopali vacante Capitulum non poterit illam prouidere, & Pœnitentiarium eligere, eſto collatio præbendarum ſit communis Epiſcopi, & Capituli, vel etiam ſolius cap. ſed ſpectabit ad Papam priuatiue ſtante reſeruatione reg. 2. Cancel. & ceſſante reſeruatione, reſeruaretur futuro Epiſcopo, niſi Papa præueniret, à n. 145.

Præbenda pro Pœnitentiario à Capitulo ſede vacante aſſignari non poteſt, ſed ab Epiſcopo hoc præſtandum eſt ex declaratione S. Congreg. quæ videtur loqui in prima aſſignatione, & procedit vbi nõ fuerat per Epiſcopũ Pœnitentiarius inſtitutus & electus cum vnione præbendæ proxime vacaturæ; nam alias poſſet Capitulum ſede vacante aſſignare, & conferre Pœnitentiario antea inſtituto, & electo primam præbendam vacantem in menſe Ordinario, &c. numero 148.

Pœnitentiaria poteſt reſignari ſicut alia præbenda, & in fauorem alterius, dummodo habeat qualitates requiſitas, & dari in coadiutoriam, n. 151.

De qualitatibus requiſitis in Pœnitentiario remiſſiue, n. 152.

De Præbenda lecturæ, ad cuius diſpoſitionem, & prouiſionem pertineat, nu. 153.

Decreto concilij ſtatutum eſt, quod in Eccleſiis, in quib. præbenda, aut præſtimonium, ſeu aliud ſtipendiũ pro lectoribus S. Theologiæ deputata reperiuntur, de cætero non niſi perſonis idoneis conferantur, &c. in Eccleſiis autem Cathedralibus, ac in Collegiatis exiſtentib. in inſigni oppido, &c. vbi nulla præbenda, aut præſtimonium ſeu ſtipendium huiuſmodi deputatum reperitur, præbenda primo vacatura ad eum vſum ipſo facto perpetuo conſtituta, & deputata intelligatur, &c. n. 154.

Nihilominus ad hoc, vt talis præbenda primo vacatura ſit Theologalis, & in Theologalem maneat erecta, requiritur actualis deputatio, ex declaratione Papæ, & S. Congregat. cuius declarationes ponuntur, numero 155.

Satisfit Concilio, etiam Theologiam ſcholaſticam legendo ex ſententia S. Cong. n. 156.

De tempore, & hora, & materia lecturæ, & tempore vacationis, & de ſubſtituto ponendo, numero 157. 158. & 159.

Circa dubium propoſitum de prouiſione diſtinguitur inter præbendas Theologales, ſeu lecturæ erectas, & deputatas ante Concilium, & inter erectas & deputatas poſt Concil. n. 160.

In erectis ante Concilium ſeruandum eſt, quod ante Concil. & earum collatio, & prouiſio ab illis fieri debet, ad quos antea ſpectabat, cum Concilium in hoc nihil diſponat, n. 161.

In erectis poſt Concilium electio perſonæ, ſeu lectoris ad ſolum Epiſcopum ſpectat, collatio autem præbendæ ad illos, ad quos antea ſpectabat, ex ſententia S. Cong. cuius declarationes ponuntur, 162. & n. 163. ponitur reſolutio Rotæ.

Id videtur procedere, quando talis præbenda vacaret in menſe Ordinario, nam ſi vacaret in menſe Apoſtolico, vel alias eſſet reſeruata ſeu affecta, electio perſonæ, & collatio ſpectaret ad Papam, n. 164.

In Regnis Caſtellæ, & Legionis præbendæ lecturæ erectæ, ex decreto concil. in quocumque menſe vacent, prouidentur per Epiſcopos, & cap. ad inſtar Canonicatuum Doctoralium, & Magiſtralium, numero 165. Quamuis in vna Toletana fuit reſolutum per Rotam in ea, nec Bullam Sixti IV. nec Leonis X. locum ſibi vendicare, vt in dec. poſitis, numero 166. & refertur doctrina Gonçal. circa id & circa eam aliqua notantur, n. 167.

De Canonicatibus, & Prebend. Doctoralibus, & Magiſtralibus, ad quorum prouiſionem, & diſpoſitionem ſpectant, n.168.

Per Bullam Sixti IV. & Motum proprium Leonis X. in ſingulis Cathedralibus Eccleſiis Regnorum coronæ Caſtellæ, & Legionis erectus fuit, & inſtitutus vnus Canonicatus, & Præbenda pro Doctore, vel Licent. in vtroque, vel altero iure, qui dicitur Doctoralis, & alter pro Magiſtro, ſeu Doctore, vel Licent. in Theologia, qui dicitur Magiſtralis, ab Epiſcopo, eius voto pro vno computato, & Cap. per vota ſecreta, præuio edicto, ac publico examine, & iuram. ordinaria authoritate prouiden. vt latius in Bulla Sixti IV. & ſcedula Motus proprij Leon. X. ac literis ſuper eo expeditis hic poſitis, n.169.

Iuramentum de eligendo magis idoneum, quando ſit præſtandum? à num.170. reſoluitur, quod tactis Euangeliis, & an per procuratorem, ſeu Vicarium? à num. 172.

An in Eccleſiis, in quibus non eſt in vſu præſtare iuramentum in electionibus huiuſmodi Canonicatuum, de eligendo magis idoneum, valeat electio facta ſine tali iuramento, quæ videtur valere ſtante conſuetudine 40. ſaltem annorum, quæ derogat iuri canonico? num. 176.

Contrarium videtur verius, propter decretum irritans Bullæ, & Motus proprij Leonis, quod in fi. poſitum refertur ad totam diſpoſitionem, niſi ponatur reſpectu proximæ diſpoſitionis &c. & contra conſtitutionem habentem decre. irritans non valet, nec poteſt induci conſuetudo, ex communi contra aliquos, niſi ſit immemorialis, quæ tamen non poteſt dari modo in propoſito, nec poteſt applicari alia limitatio, quando diſpoſitio, in qua decretum irritans eſt adiectum, non eſſet à principio vſu recepta, &c. à n.177.

An requiratur pro forma, quod vota præſtentur ſecreto, ita vt, ſi palam præſtentur, electio ſit nulla? à numero 183. reſoluitur, quod ſic, etiamſi vnus tantum id faceret.

Quamuis in aliis actibus Capitularibus de iure non requiratur, quod vota præſtentur ſecreto, expediret tamen, quod in omnib. votaretur ſecreto, &c. Quamuis in conſultationibus S. Conſiſtorij, vbi vota ſunt conſultatiua, aliud expediat, n.185.

An in electione Canonicatuum vota ita debeant eſſe ſecreta, vt nunquam ſint publicanda eligentium nomina, an vero ſatis ſit illa præſtare ſecreto, quamuis poſtea publicentur eligentium nomina, vt fit in electione Canonica, & in electione S. Pontificis per ſeruitium, à nu. 186. reſoluitur, id non ſatis eſſe, ſed vota debere eſſe omnino ſecreta, & nunquam publicanda, &c. & ita practicatur, &c.

Reputaretur electio ſecreta, ſi Capitulum poneret aliquos qui reciperent vota omnium, modo poſtea nomina eligentium non publicentur, vt in electione regularium, à nu.189 vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.

An, ſi aliquis Canonicus oſtenderet alteri ſchedulam illius, pro quo ſuffragium fert, electio eſſet nulla, & non ſecreta? à n.192. reſoluitur eſſe nullam, non ſolum, ſi id faceret palam, & permittente Cap. ſed etiam ſecrete, niſi id faceret in fraudem ad annullandam electionem.

Si quis de facto attentaret dare votum publice, ſeu palam, non debet permitti à Capitul. ſed quod ſecreto illud det, alias electio eſſet nulla, imo tanquam indignus poſſet excludi à voto, &c. n.195.

Si ante electionem aliquis verbo diceret, ſeu publicaret, pro quo ſuffragium laturus eſt, vel poſt, pro quo ſuffragium tulit, non intraretur electio. n.196. & ſeq. vbi adducitur declaratio S. Cong. & etiam, quamuis quis ſeruaret, & extraheret ſchedulas malas ad oſtendendum poſtea alicui, non vitiatur electio, & cætera numero 198.

Cum prædicta electio fieri debeat per vota omnino ſecreta, legitime impeditus, qui poteſt alteri dare vices ſuas, non poſſet dare mandatum de eligenda certa perſona, à n.199.

Qui dat alteri vices ſuas ad votandum, poſſet verbo illi iniungere, quod ſuum votum daret tali, & ſi alteri daret peccaret, quamuis valeret votum alteri datum, n. 202.

Cum vota ſint omnino ſecreta, videtur quod poſſet Canonicus, cui alter dedit ſuum votum, cum voto proprio ſuffragari vni, & cum voto impediti alteri, etiamſi dediſſet libere vices ſuas, n.203.

Cum d. electio debeat fieri per vota Epiſcopi, & Canonicorum ſecreta, & per ſcrutinia, nõ poteſt aliter fieri per viam inſpirationis, aut compromiſſi, n.204. vbi adducitur declaratio. S. Cong.

An quando in vltimo ſcrutinio duo habent paria vota, deueniendum ſit ad ſortes, an vero prius ad qualitates, vt plures tenent, & fuit practicatum? à numero 205.

Reſoluitur deueniendum ad ſortes, ex Bulla Leonis, non obſtante obſeruantia contraria &c.

An qui non interfuit actibus oppoſitorum poſſit votare? reſoluitur contra Rotam poſſe, n.213.

An huiuſmodi controuerſiis, & aliis occurrentib. in prouiſione horum Canonicatuum quis debeat eſſe iudex, an ſolus Ordinarius, an vero ſimul cum Capit? à nu. 214.

Reſoluitur, quod ſuppoſito, quod deueniẽdũ eſſet ad qualitates concurrentium, qui habuerunt paria vota, ſicut ad Epiſcopum, & Capitulũ ſpectat electio, & prouiſio ſpectaret ad eos iudicare de qualitatibus extraiudicialiter, &c. in controuerſia autem, an deueniendum eſſet ad ſortes, an vero ad qualitates, & an alter eſſet inhabilis, & electio eſſet nulla, &c. ſolus Ordinarius debet eſſe iudex, niſi vbi eſſet conſuetudo contraria legitime præſcripta, &c.

An poſt electionem requiratur collatio, an vero electio ipſa habeat vim prouiſionis, & collationis? numero 219.

Reſoluitur attenta Bulla Leonis videri electionem ipſã habere vim prouiſionis, & collationis, nec requiri aliam collationem, praxim tamen, & conſuetudinem Hiſpaniæ habere in huiuſmodi Canonicatibus poſt electionem fieri collationem ab Epiſcopo & Capitulo, cui videtur ſtandum, &c.

An prouiſio huiuſmodi Canonicatuum debeat fieri infra ſemeſtre, alias deuoluatur ad ſuperiorem à num. 222.

Reſoluitur affirmatiue, quamuis, aliquando Capitula id non obſeruent, & deuolutio fiet cum eiſdem qualitatibus, licet ſuperior, ad quem fit deuolutio, non teneat ponere edictum, nec facere concurſum, & cum Epiſcopus in huiuſmodi prouiſione interueniat, vt Prælatus, & non Canonicus, non fiet deuolutio ad ipſum n. 224.

Cum iſti Canonici ſint priuati ipſo iure huiuſmodi Canonicatibus ob abſentiam vnius menſis à ciuitate abſque Ordinarij vel Cap. licentia, ex d. Bullis, ſi infra ſemeſtre ab huiuſmodi abſentia Ordinarius, & Capitulum non prouiderint, vel non egerunt ſuper declaratione vacationis, fiet deuolutio ad ſuperiorem n.225. Nec poteſt dici, quod ad iſtam priuationem requiratur declaratio, & voluntas Cap. ſicut dicitur de caducitate emphiteuſis, quia iſta priuatio eſt per Papam inducta in pœnam non reſidentium, & in fauorem publicum Eccleſiæ, non Cap. quod poteſt illos tolerare, &c. n.226.

Idem erit, ſi haberent licentiam abſentiæ, nullam tamen, nam verba Bullarum intelliguntur de licentia valida, quamuis ad effectum, vt non vacent huiuſmodi Canonicatus ob abſentiam, ſufficeret licentia Ordinarij, vel Capituli iniuſta, & illicita, & ſine legitima cauſa, & cum licentia Ordinarij, vel Capituli poſſent gaudere menſibus vacationis, &c. à numero 227.

Dare huiuſmodi licentiam videtur ſpectare ad Capitulum ad quod ſpectat ipſorum Canonicatuum prouiſio, & non ad Capitulum, cum Portionariis, &c. n.230. Quamuis, ſi iſti Canonici eſſent legitime occupati in negotiis Eccleſiæ à Capitulo pleno cum portionariis, non eſſet opus licentia Capituli Canonicorum, n. 231. Sed ſi eſſent habiti pro præſentibus pro negotiis fictis, ſeu ſub falſo prætextu negotiorum cum non ſint legitime abſentes, nec habeant licentiam Capituli Canonicorum, videtur habere locum priuatio numero 232. & licentia debet eſſe expreſſa, nec ſufficit tacita num. 233.

108 SEd quia in aliquibus præbendis, circa earum pro-
uiſionem ius eſt ſpeciale, † vt in pœnitentiaria, &
præbenda lecturæ, & in Regnis coronæ caſtellæ, &
Legionis in præbenda Doctorali, & Magiſtrali, per
Bullas Sixti IV. & Leonis X inſtitutis, explicare o-
portet, quod in eis ſit obſeruandum.

Et in primis de pœnitentiaria dubitatur, ad cuius
109 prouiſionem, † & diſpoſitionem ſpectet? de cuius
antiquitate Socrates *hiſtoria tripartita l.9.c.35.* & Io-
uerius *l. ſanctionum Eccleſiaſticarum* agens de Conci-
lio Oxonien. *§.15. fol.154.*

110 In quo permittendum eſt † decreto concilij Tri-
den. *ſeſ.24. de reform. cap.*8. ſtatutum eſſe, quod in o-
mnibus cathedralibus Eccleſiis, vbi id commode
fieri poterit, pœnitentiarius aliquis cum vnione præ-
bendæ proxime vacaturæ ab Epiſcopo inſtituatur,
&c. Quod decretum cum loquatur tantum in † ca-
111 thedralibus, non habet locum in Collegiatis, vt S.
cong. concilij cenſuit 15. Maij 1584. his verbis. *Dubi-*
tatur, an mens, & intentio Concilij ſit, quod in Collegia-
tis Eccleſiis neceſſario inſtituatur Pœnitentiarius, cũ v-
nione Præbendæ primo vacaturæ, ex quo ibi ſolum de
Cathedralibus expreſſa mentio fiat, quare ſupplicatur
pro par. D. Ludouici Pimentel, de quibuſdam Canoni-
catu, & Præbenda in Collegiata prouiſi ſuper huiuſmodi
dubio à Sanctiſſima cong. declarationem fieri, & ſi ali-
quãdo iam facta ſit, de illa ſibi copiam authenticã dari
mandari. Congr. cenſuit decret. ſupradictum intelligi o-
portere in Cathedralibus tantum, non autem in Colle-
giatis.

112 Et Pœnitentiarius inſtitutus † eo ipſo habet à iu-
re, & concilio facultatem audiendi confeſſiones
pœnitentium illius Diœceſis & iuriſdictionem ad
abſoluendum à peccatis, & eſt veluti Parochus to-
tius diœceſis, nec requiritur noua licentia Ordinarij,
vt aliqui male dicunt, eſt enim Ordinarius confeſ-
ſor illorum de Diœceſi. Zechus *de republica Eccleſia-*
ſtica c.24. de capitulo, & canonicis *ſub n.* 16. licet
Zerola *in praxi Epiſcopali, 1. p. verb. Pœnitentiarius*
§. quarto videatur dicere eum eſſe delegatũ Epiſcopi.

113 Vnde quilibet poterit ei confiteri peccata, † & ſa-
tis faciet præcepto *c. omnis vtriuſque ſexus de pœni-*
tentiis & remiſſio. vt cenſuit S. cong. concil 16. Fe-
bru. 1595. his verbis. *An, ſi quis confeſſus fuerit ſua pec-*
cata ſemel in Paſchate Pœnitentiario deputato in vim
decreti concil. Trid ſeſ.24. capitulo 8. *dicatur ſatisfe-*
ciſſe præcepto contento in capitulo omnis vtriuſque
ſexus de pœnitent. & remiſſio. *Cong. cenſuit ſatis fe-*
ciſſe.

Non tamen poterit audire confeſſiones † in alia 114
Diœceſi, etiam habentium Bullam, vel licentiam
ſui Parochi, iuxta declarationem Abulen. infra addu-
ctam, *c.8. n.87. ad* 4. cui eſt ſtandum, tanquam certiſ-
ſimæ, & authenticæ, quicquid poſt alios dicant En-
riq. *in ſum. l.7. c.12. n.3.* & P. Suarez *4. tom. de pœniten-*
tia, diſp.18. ſect.4. n.18.

Nec habet facultatem † abſoluendi à caſibus E- 115
piſcopo reſeruatis, niſi illam Epiſcopus ei ſpecialiter
dederit. Nau. *conſ. 10. de pœnitentiis & remiſſio.* Con-
cilium Prouinciale Compoſtellanum *act.2. decreto*
38. & cenſuit S. Cong. Concil. his verbis. *Pœnitentia-*
rius non poteſt abſoluere quemquam in caſibus, quos E-
piſcopus ſibi expreſſe reſeruauerit, niſi ipſemet Epiſco-
pus hanc illi ſpeciatim dederit authoritatem. Zechus
ſup. 116

cui etiam poteſt Epiſcopus committere † abſo-
lutionem, de qua concilium *c.6. ſeſ.24. de reform.* vt
in ſeq. declarationib. ſuper illo. Prima, *congre. cenſuit*
ab Epiſcopo poſſe, nõ tamen Vicario generali, ſeu etiam
Pœnitentiario; aut Vicario ad id ſpecialiter deputato,
committi abſolutionem capituli huius. Secundã, *Epi-*
ſcopus poteſt abſoluere, & per confeſſarium, & per vica-
rium abſoluendum in ſimilibus caſibus ſpecialiter con-
ſtitutum.

Et quamuis habeat † facultatem abſoluendi à caſi- 117
bus reſeruatis tenetur nihilominus integras confeſ-
ſiones audire, & non ſolum caſuum reſeruatorum
cum ſit confeſſor ordinarius, vt dictum eſt, maxime
iuxta ſententiam Adriani *de confeſ. q.4.* Silu. *verb. con*
feſſio 1. q.19. Victoriæ *in ſum. de confeſ. n.162.* Cani. *in*
relect. de pœniten. p.5 circa fi. & Suarez *4. tom. de pœ-*
niten. diſput.31. ſect.1. & omnibus confiteri volentibus
tenetur ſui copiam facere horis opportunis, non ta-
men debet tempore, quo eſt in ſede, tenere in ma-
nu virgam, ſicut in vrbe, cum in Hiſpania non ſit in
vſu, vt in Abulen. cenſuit S. Cong. 21. Apri. 1587. his
verbis: *Cong. ad primam dubitationem reſpondendum*
cenſuit, Pœnitentiarium teneri integras confeſſiones au-
dire, non autẽ ſolos caſus reſeruatos. ad ſecundã; debe-
re eundem peccata confiteri volentibus ſui facere pote-
ſtatem horis opportunis loco, & ſede Epiſcopi, ad quem
hoc ſpectat arbitrata; quo vero ad tertiam, an debeat
tenere in manu virgam, ſeu bachetam tempore, quo ſe-
det in dicta ſede, reſpondit nouas conſuetudines non in-
ducari.

Nec poteſt † recuſare audire confeſſiones valen- 118
tium ei confiteri, vt Sacra congregatio cenſuit his
verbis; *Congregatio Concil. cenſuit Pœnitentiarium non*
poſſe recuſare audire confeſſiones illorum Parochianorũ,
vbi ſunt Pœnitentiarij, volentiũ eis cõfiteri ſua peccata.

Et ſi pœnitentiarius recuſat † audire confeſſiones 119
poteſt puniri, & priuari ab Epiſcopo, vt cenſuit Sa-
cra congregatio his verbis, *ſi Pœnitentiarius vigore*
huius decreti deputatus renuerit confeſſiones audire,
puniri poteſt ab Epiſcopo, & priuari. † Quæ priuatio 120
videtur poſſe fieri ab ipſo Epiſcopo, ſiue adiunctis,
non obſtante decreto concilij *capitulo 6. ſeſ. 25. de*
reform. vt alias diximus ſupra *tertia part. cap. 4. à nu-*
mero 18.

121 Vnde apparet falſum eſſe † quod ait Zechus ſup. *verb. forte*, pœnitentiarium ex debito iuſtitiæ, ad id cogi non poſſe.

122 Non tamen tenetur †Pœnitentiarius ad maiorem reſidentiam, quam alij Canonici, dummodo non abſit certis anni temporibus, vt in ſequenti declaratione Sacrę Cong. *non poteſt Pœnitentiarius cogi ad maiorem reſidentiam, quam alij Canonici, qui per tres menses abeſſe poſſunt, dum tamen non abſit tempore, quo frequentius pœnitentes accedunt & diebus feſtis ſolemnibus, veluti tempore ieiuniorum Quadrageſimæ, Aduentus, 4. temporum, Reſurrectionis, & Aſcenſionis, Pentecoſtes, Corporis Chriſti, Aſſumptionis B. Mariæ, Natiuitatis D. & omnium Sanctorum.*

123 Et pœnitentiarius, dum confeſſiones † in Eccleſia audit, cenſetur præſens in choro, vt *in d. c. 8. Concil. ad fi.* & in Conci. Prouinciali Compoſtellano *actione 2. decreto 39. ad fin.* & in ſeq. declaratione Sacræ Cong. *cum Pœnitentiarius audit confeſſiones, vel casuum reſeruatorum, vel venialium peccatorum, præsens eſſe in choro consetur.* Conſonat Concilium Mediolanen. 5. *p. titulo, quæ ad diſtributiones pertinet. verſiculo primo.*

124 Vnde infertur ſolum † cenſeri præſentem in choro, dum confeſſiones actu in Eccleſia audit, & nondum eſt in confeſſionario, etiamſi ibi priuatim officium recitet, quia antea confeſſiones audiuit, vel vt poſtea opportunius illis incũbat, vt in declarationibus ſequentibus Sacræ Congregationis, *præſens autẽ in choro non censetur, dum Miſſam celebrat, aut priuatim officium dicit, vt opportunius auditioni confeſſionum incumbat. Alia, Pœnitẽtiarius habendus eſt pro præsenti in choro, dum audit confeſſiones in Eccleſia, ſiue in confeſſionario, ſiue extra, non autem pro tempore, quo reſidet in confeſſionario, nec audit confeſſiones, aliis in choro diuina celebrantibus, nec recitans officium priuate, quia, antequam recitarentur horæ can. in choro, audiuit confeſſiones, nec ſi dixerit Miſſam, eſt censendus præsens in choro*, conſonat Concilium Mediolanenſe 5. *vbi ſupra verſ. 2.* de eo autem, quod in iſtis declarationibus dicitur de celebrante Miſſam, vide ſupra *3. par. cap. 2. à num. 36.*

125 Et non ſolum cenſetur præſens in choro, ſed etiam † in proceſſionibus, & exequiis defunctorum, & lucratur omnes diſtributiones, & emolumenta, &c. vt in declarationibus ſequentibus ſuper d. ca. 8. ibi, *præsens in choro, &c.* tam ſi *eſſent diſtributiones quotidianæ, quã elemoſinæ, quæ diſtribuuntur pro aſſociandis, vel ſepeliendis cadaueribus defunctorum, vel pro ſupplicationibus, & proceſſionibus habitis.* Alia, *Pœnitentiarius non ſolum censetur præsens in choro, & non poteſt priuari quando confeſſiones audit, ſed etiam censetur præsens proceſſionibus, & exequiis defunctorum, quæ eo tempore fiunt, quo ipſe audit confeſſiones, ſed non ſufficit, quod ſit in confeſſionario, niſi realiter ipse confeſſiones audiat.*

126 Et cum vnio Præbendæ † proxime vacaturæ facta pro pœnitentiario ſit facta authoritate Concilij in d. decreto, cenſetur præſeruata *in reg. 12. Cancellariæ de reuocatione vnionum* per illa verba *non tamen Concilij Triden. authoritate*, etiamſi ſit facta authoritate Sedis Apoſtolicæ, vt in declarationibus ſequentibus ſuper *d. c. 8. ibi, an vniones factæ authoritate Sedis Apoſtolicæ in casu huius capituli in fauorem Pœnitentiarij dicantur, ſaltem ex veriſimili mente comprehenſæ in hoc decreto ad effectum, vt tales vniones cadant, vel ne ſub exceptione regulæ reuocatoriæ vnionum? Congregatio censuit huiusmodi vniones cadere ſub exceptione d. regulæ.* Alia, *Congregatio censuit Concilium debere intelligi etiam de vnione facta authoritate Sedis Apoſtolicæ in fauorem Pœnitentiarij ad effectum, vt in d. vnio non cadat ſub regula reuocatoria vnionum, ſed ſit præseruata per verba illa contenta in regula, præterquam authoritate Concilij facta.* 1588.

Et d. decretum intelligitur de Præbenda canonicali, † quæ abſolute dicitur præbenda, & non de portione, alias aſſignatio eſt nulla, & etiam intelligitur de præbenda vacante in menſe Ordinarij, & non reſeruato, & ita cenſuit Sacra Congregatio Concilij, vt in declarationibus ſequen. ſuper d. capite octauo, *Portio, quæ ſit in Eccleſia, in Præbendam Pœnitentialem erigi non poteſt, ſed Præbenda canonicalis, & ſi non eſſent Præbendæ, ſed fructus omnes in diſtributionibus quotidianis conſiſterent, tunc diſtributiones habebuntur, pro Præbenda.* Secunda *an aſſignatio vnius Portionis Eccleſiæ Cathedralis loco Præbendæ facta ab Epiſcopo pro Pœnitentiario ſubſiſtat? Congregatio censuit, non ſubſiſtere, & an prouiſio facta per Capitulum, Sede vacante, de Pœnitentiario cum hac portione primo demortuo, ſit valida? Congregatio censuit eſſe inualidam, & an prouiſio per ſucceſſorem facta de Pœnitentiario cum eadem portione cenſeatur bona, vel potius ab eo nominatus indigeat prouiſione Sedis Apoſtolicæ, quia ex quo portio vacauit Sede Episcopali vacante videtur prouiſioni Papæ reſeruata? Congregatio censuit non eſſe bonã, & an Pœnitentiarius ſic inſtitutus acquiſierit aliquod ius ad Canonicatus, & Præbendas eiusdem Eccleſiæ vacantes, durante dicta Sede vacante de quibus authoritate Apoſtolica fuit prouiſum, cum Canonicatus, & Præbenda prima vacatura ſpectant ad Pœnitentiarium, & ideo prouiſio ſit nulla? Congregatio cenſuit validam eſſe, quoniam hoc decretum non comprehendit Præbendas Sedi Apoſtolicæ reſeruatas.*

Et Epiſcopo seguntino ſic reſponſum eſt, *Congregatio censuit aſſignationem Præbendæ Pœnitentiario nõ intelligi de Præbenda, quæ eſt Portio, ſed de ea, quæ eſt Canonicatus, aliter facta eſt nulla; item d. Præbendam intelligi de vacante in menſe Ordinarij. Item vacante canonicatu, & Præbenda ſignata Pœnitentiario in menſe Papæ non poteſt prouideri per Capitulum, neque etiam per Episcopum ſucceſſorem, quia tunc eius prouiſio ad ſolum Papam ſpectat.* Quarta, ibi, *proxime vacaturæ, non tamen in menſe Papæ.* Quinta *Præbenda in menſibus Apoſtolicæ Sedi reſeruatis vacans non poteſt erigi in Præbendam Pœnitentialem.*

Et Duci Albano ſic reſcriptum eſt, *omnes illuſtriſſimi Domini mei cardinales declarauerũt, quod decretum concilij Tridentini* ſeſſione vigeſima quarta, capite octauo. *de pœnitentiario non habent, nec habet locum in menſibus reſeruatis S. Sedi Apoſtolicæ, vel in illis, in quibus Dominatio veſtra habet indultum, niſi indultum habens conſenſum dederit. Datum Romæ 23. Martij* 1585.

Aſcan. Cardin. carrafa.

Et Epiſcopo Laurien. ſic reſcriptum eſt. *Sacra cõgregatio cardinalium concil. Trid. interpretum cenſuit deputationem & inſtitutionem præbendæ pro pœnitentiario, non habere locum in canonicatib. & præb. vacantib. in menſib. Apoſtolicæ Sedi reſeruatis.* Et declaratio tertia infra adducta *n.* 138.

Et idem † eſt in præben. Theologali, ſeu lecturæ erigen. & deputanda ex decreto concilij *ſeſ. 5. de reformatio. c. 1. verſicul. in Eccleſiis autem*, nam ſimiliter illud decretum non habet locum in portione, nec in præbenda vacante in menſe Papæ, aut alias reſeruata, 127

vt in ſequent. declarationibus Sacræ Congregationis ſuper *d. c. 1.* ibi, *Si vacauerit Portio, non excluditur hoc decreto, quia non venit appellatione Præbendæ, & ſic fuit declaratum in vna Placentina Portionis*, Secunda ibi *prima vacatura. &c. non tamen in menſe Apoſtolico, quia non comprehenduntur ſub hoc decreto Præbendæ vacantes in menſibus reſeruatis, & idem in Præbenda pœnitentiali.* ita fuit reſcriptum Valentino, Ciuitaten. & Gadicen. Tertia *intelligitur etiam Præbenda, cuius fructus omnes conſiſtunt in diſtributionibus quotidianis, ſicut reliquæ, nec talis deputatio, & conſtitutio habet locum in Canonicatibus, & Præbendis S. Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, idem ſi in prædictis menſibus Cardinales haberent indultum à Sede Apoſtolica.*

129 Non tamen impediretur aſſignatio, & deputatio præbendæ pro Pœnitentiario per optionem, † poſt erectionem factam in Eccleſiis, in quibus viget ius optandi, quamuis antę erectionem recte poſſet optari, vt in ſeq. declaratione S. Cong. *in Eccleſiis, in quibus ex conſuetudine optantur Præbendæ, ſi ea, quæ poſt Concilium primo vacauit, non fuit in Pœnitentialem erecta, poteſt optari, ſed ſi ante optionem Episcopus erexit, erectio præualet, etiamſi poſtea optaretur.*

Et ita etiam procedunt, & concordantur ſeq. declarationes ſuper *d. c. 1.* in ſimili de Præbenda lecturę

130 quę videbantur † contrarię. Prima, *in Præbenda primo vacatura poſt Conciliũ locum optio non habebit, ſi autẽ de ea, quæ vacauit prouiſum non fuit pro theologo, relictũ eſt ordinari deciſioni iudicium.* Secunda, *Præbenda, quæ vacat, poteſt optari, nec illa poteſt erigi in theologalem, quia Concilium loquitur de Præbenda vacatura, cum iſta non vacauerit, quia præuenta eſt à iure optandi, & ideo illa ſola dabitur theologo, quæ remanebit poſt optionem,* nam prima declaratio iſtarum, quatenus ait, quod præbenda prima vacatura non poteſt optari, procedit poſt erectionem factam in præbendam theologalem. Secunda vero, quæ ait, quod poteſt optari, procedit ante erectionem, vt in d. declaratione de

131 pœnitentiaria: quæ procedit † quando ante vacationem præbendæ non fuit inſtitutus Pœnitentiarius cum vnione præbendæ proxime vacaturæ iuxta dict. decretum *cap. 8.* nam alias præbenda poſtea vacans nullo modo poſſet optari, cum eſſet debita Pœnitentiario antea inſtituto.

Præbendaque ſemel erecta, & deputata in Pœni-

133 tentialem † pro pœnitentiario, ſeu Theologalem pro Theologo, non poteſt optari, cum vacat ab alio Canonico, vt in ſeq. declaratione S. cong. *non poteſt optari præbenda, quæ fuit erecta, & deputata in Theologalem pro Theologo a ſeq. Canonico.*

132 Nec rurſus pœnitentiarius, cui certa præbenda † eſt deputata, & vnita. poteſt optare aliam præbendam, retento ipſo officio Pœnitentiariæ, vt per Nauar. conſil. 14. *de reb. Eccleſiæ.*

Et non ſolum † retẽto, ſed nec etiam dimiſſo offi-

134 cio, vt in ſeq. declaratione ſuper *d. c. 8.* ibi, *Pœnitentiarius, nec retento, nec dimiſſo officio, poteſt optare aliam Præbendam, cuius officio fuit perpetuo vnitus vnus Canonicatus, & certa Præbenda ex hoc decreto Concilij, & authoritate Apoſtolica vnio confirmata fuit.* Et idem erit in præbenda Theologali. Et poſthæc ita docet Gonçal *gloſ. 34. ex n. 78. & 80.* vbi adducit iſtas declarationes.

In Eccleſiis tamen, vbi non optantur præbendæ

135 † ſed præſtimonia illis annexa, vt in corduben. præſtimonium, quod habebat Pœnitentiarius, ſeu Theologus, poterit ab alio optari, & rurſus pœnitentiarius, vel Theologus poterit optare aliud præſtimonium, & ita ſeruatur in d. Eccleſia corduben. & idem eſt in canonicis Doctoralibus, & Magiſtralibus, qui non poſſunt optare alias Præbendas, nec ſuæ ab aliis, nec contrarium ſeruatur in dict. Eccleſia corduben. quia ſolum optantur præſtimonia, & non præbendæ, vt male ait Gonçalez *ibi numero* 83.

Et Præbenda prima † vacans poſt concilium pro 136 quo eſſet prius aſſignanda, an pro Theologo, an vero pro Pœnitentiario? vide ſecundam declarationem Sanctæ Congregationis infra adductam, *numero* 155.

His præmiſſis deueniendo † ad dubium propoſi- 137 tum quamuis in Hiſpania fuerint magnæ controuerſiæ inter Epiſcopos, & Capitula ſuper prouiſione pœnitentiariæ, vt per Nauar. *conſ. 11. ne Sede vacan.* reſolutione dicendum eſt inſtitutionem officij Pœnitentiarij, & electionem perſonæ quandocumque faciendam, & non ſolum pro prima vice, ſed etiam quoties occurrerit vacatio dicti officij, atque adeo prouiſionem officij Pœnitentiarij ad ſolum Epiſcopum ſpectare abſque interuentu Capituli, collationem autem Præbendæ vniendæ, vel vnitæ, ab illis fieri debere, ad quos antea ſpectabat, vt colligitur ex d. decreto Concilij, & iam ſæpe Sacra Congregatio declarauit, vt declarationibus ſeq. † prima E- 138 piſcopi Aurien. 6. Octob. 1572. *Officium Pœnitentiarij in Cathedrali per ſolum Ordinarium poteſt inſtitui, ad quẽ quoque pertinet electio perſonæ, quoties opus fuerit, pro exercendo tali offitio, nec requiritur aliquis capituli conſensus*, refert Zerola *in praxi 1. p. verb. Pœnitentiarius §. 3.* Secunda Epiſcopo Segobien. *cum decreto concil. Trid. ſeſ. 24. c. 8. caueatur, quod in omnibus cathedralibus Eccleſiis, vbi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum vnione Præbendæ proxime vacaturæ ab Episcopo inſtituatur, dubitatur, an quoties occurrerit vacatio officij Pœnitentiarij, & per conſequens præbendæ illi annexæ prouiſio illius pertineat ad ſolum Episcopum, abſque eo, quod capitulum in aliquo ſe intromittere poſſit? Sanctiſſimus D. noſter, referente Cong. concil. decreuit inſtitutionẽ officij Pœnitentiarij, nec nõ electionem perſonæ Pœnitẽtiarij, quandocumque faciendam ad ſolum Episcopum pertinere abſque cõsenſu Capituli, collationem autem Præbendæ vniendæ, ab illis fieri debere, ad quos antea ſpectabat die 21. Maij* 1575. Tertia Sanctiſſimus D. noſter Greg. XIII. cenſuit officium pœnitentiarij, nec non eiuſdem perſonæ electionem quandocumque faciendam, & etiam quotieſcumque occurrerit vacatio d. officij, ad ſolum Epiſcopum abſque cõſenſu Capituli pertinere, collationẽ aũt Præbendæ vniendæ, vel vnitæ, ab illis fieri debere, ad quos antea pertinebat, & talis deputatio, & inſtitutio non habet locum in Canonicatibus, & præbendis S Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſeruatis, & affectis.

Et alias Epiſcopo Segobien. ſic reſcriptum eſt, *pro parte capituli dubitatum fuit circa collationem Præbendæ Pœnitentiarij, quia capitulum prætendit, quod debeat fieri ſimul, quoniam antea collatio etiam erat communis, prout etiã poſt Concilium fuit communis, nam in prima erectione Pœnitentiarij prima collatio, quæ fuit facta, fuit celebrata in ſimul, vnde ita etiam inſimul dicebat debere celebrari, quoties in poſterum contingeret vacare, Cong. Concilij censuit, ita obſeruandũ, vt ſi vacatio contigerit in menſe Apoſtolico, ad Summũ Pontificem, vel ad eum, qui indultum habeat in menſibus Apoſtolicis, ſi in menſe ſolius Episcopi, ad Episcopũ*

ſolum,ſi in menſe communi,ad Epiſcopum,& Capitulum communiter ſpectet.

Quæ declaratio de ſola collatione Præbendæ loquitur, & non de electione perſonæ, & Epiſcopo Abulen. ſic reſcriptum eſt, *An vacante Canonicatu,& Præbenda Pœnitentiarij, de eis prouidere debeat ſolus Epiſcopus, quamuis teneat Capitulum ſimultaneam cum Epiſcopo collationem, vel ſufficiat, quod voto Epiſcopi vnum ad duo vota accedant, vt perſona per eum electa admittatur ad poſſeſſionem? Congregatio cenſuit electionem Pœnitentiarij quandocumque faciendam ad ſolum Epiſcopũ abſque conſenſu Capituli pertinere, collationem autem Præbendæ ab illis fieri debere, ad quos antea ſpectabat.* Et ita in aliis pluribus cauſis reſponſum eſt.

139 Et quod Pœnitentiarius † eligi debet ab Epiſcopo ex declaratione Sacræ Congregationis Concil. tradit Zechus ſup. & ita ex declaratione Sacræ Congregat. reſoluit Rota in cauſa Abulen. Canonicatus Pœnitentiariæ 17. Aprilis 1589. coram illuſtriſſimo Mantica, in Maioricen. Canonicatus 15. Nou. 1593. coram Domino Millano, ſupra adducta, *cap. 1. numero* 760.

140 Et deciſio in cauſa Abulen. † ſic ſe habet *Deciſum fuit ex declaratione S. Congregationis Concilij Tridentini interpretum electionem perſonæ Pœnitentiarij ad ſolum Epiſcopum pertinere, collationem vero Præbendæ communem eſſe Epiſcopi, & Capituli, ſicuti ex ſtatuto Eccleſiæ diſpoſitum eſt, quod etiam à iure communi eſt conſtitutum ſecundum receptam Dd. opinionem, & à Rota comprobatam*, *Caſſad.* dec. 12. de præb. *non obſtat, quod declaratio S. Cong. debeat habere locum in primæua tantum officij inſtitutione, ne alioqui Præbendæ collatio, quæ eſt communis Epiſcopi & Capituli, reddatur ferè eluſoria*, argum. cap. ſi ciuitas de ſententia excom. l. 6. *glo.* in c. quamquam de vſuris eodem l. *Anch.* conſ. 211. nu 3. *Alex.* in l. ſi cum dotem, n. 18. ff. ſoluto matrim. *Craneta* conſi. 118. num. 24. & 135. num. 25. *quia cum illa declaratio aperte dicat electionem Pœnitentiarij ad ſolum Epiſcopum pertinere, non ſolum ex primæua huius officij inſtitutione, ſed etiam quandocumque pro tempore vacare contigerit, nobis non licet eam infirmare*, c. cum inferior. de maiorit. & obedien. l. nam magiſtratus ff. de recep. arbitris l. ille quo. §. tempeſtiuum, ad Trebell. *neque eſt neceſſarium quod Concilium deroget ſtatutis, & concordiis, quoniam ſufficit derogare iuri communi, quod eandem continet diſpoſitionem. Neque etiam obſtat Concilium Prouinciale, quia, cum non appareat illud eſſe conſummatũ à Summo Pontifice, non poteſt Epiſcopo auferre facultatem eligendi perſonam Pœnitentiarij contra diſpoſitionem Concilij Triden.* c. quod ſuper his, & ibi *Abb. & alij* de maiorit. & obed. *Gemin.* in c ſi modum niſi 17. diſt. *& ita in cauſa Toletana Canonicatus in collatione Præbendæ lectionis S. Scripturæ fuit reſolutum corã illuſtriſſimo Aldobrãd. 18. Maij 1584. multo minus refragatur, quod dicitur, ita fuiſſe vſu receptum, quia adducitur vnicus actus Vicarij, qui ſine ſpeciali mandato non potuit acceptare decretum conſtitutionis ſynodalis, & Epiſcopo præiudicare, quoniam male agere non eſt ei commiſſum. Paul.* conſil. 384. ſub numero primo, l. prima, *Decius* conſi. 143 ſub numero tertio, *& multo minus potuit facere præiudicium ſucceſſori, quia nec ipſe Epiſcopus ſine auctoritate Sedis Apoſtolicæ potuit ei nocere. c. capite venient, & ibi notatur de tranſactio. nec ad rem facit obſeruantia, quæ deducitur in Canonicatibus Magiſtralibus, Doctoralib. & S. ſcripturæ, quia de his non loquitur Concilium, & cõſuetudo eſt ſtricti iuris, tantum habens potentiæ, quantum ei vſus conceſſit, & nihil amplius.* l. quod vero contra, & l. quod non ratione ff. de legibus *Baldus* in capite primo collatione quarta in fine qui feudum dare poſſunt, *Ripa* in l. Centurio, numero nonageſimoprimo de vulg. *Socinus Iunior.* conſilio 101. numero tertio libro ſecundo & conſilio quarto numero trigeſimo quinto libro quarto *& ideo conſuetudo debet probari in caſu, de quo agitur, vt tradit Paulus Caſtren.* conſilio 340. ad finem libro ſecundo *Ripa* reſponſ. libro ſecundo capite 25. numero decimoſeptimo *Purpuratus* conſilio 512. numero nono & decimo, *Craueta* conſi. 241. numero vigeſimo verſiculo ad tertium de conſuetudine, *quare, cum in electione Pœnitentiarij, de qua eſt controuerſia, huiuſmodi conſuetudo non probetur, Concilium Trid. quod ſecundum declarationem S. Congregationis ſoli Epiſcopo eligendi tribuit facultatem debet obſeruari. præterea, cum hæc conſuetudo ſit contra ius, non poteſt induci, niſi ſpatio 40. annorum ſit præſcripta c. vlt. cum gloſſa de conſuetudine, & ibidem tenent omnes vt teſtatur Aretin.* conſ. 44. n. 1. *& ſequitur Alex.* conſ. 68. n. 7. l. 2. *Curtius Senior* conf. 79. circa fi. *Socin. Senior.* conſ. 26. n. 19 l. 2. *Put.* dec. 15. n. 4. l. 3. *quare concluſum fuit electionem Pœnitentiarij ad ſolum Epiſcopum pertinere, ſed an concurſus ab eo fieri debeat, Domini dixerunt recurrendum eſſe ad S. Triden. Concilij Congregationem.*

Et ita Diuus Petrus Fernandez Terminius Epiſcopus Abulen. obtinuit executoriales contra Capitulum.

Et in vna Oſcen. † Canonicatus 1. Februarij 1593. 141
coram illuſtriſſimo Seraphino fuit reſolutum, quod *ſtante erectione officij Pœnitentiarij per Epiſcopum facta cum vnione Præbendæ primo vacaturæ, Capitulum ad quod collatio ſpectabat, non potuit prouidere de primo vacante, cum non vacaret ſtante vnione, quæ ſtatim ſortita eſt effectum. Oldra.* conſ. 257. *quæ vnio fieri potuit non obſtante, quod prouiſio ſpectaret ad Capitulum, Rota* dec. 1. de officio Legati in nouis, *Rebuf.* de vnio. nu. 26. *& Epiſcopus potuit, cum vacauit prima Præbenda, eligere Pœnitentiarium qui remittendus erat ad Capitulum pro collatione obtinenda, vt fuit reſolutum in S. Congregatione: & quamuis debuiſſet remittere ad Capitulum, tamen non ideo, quod non remiſit ad illud, annullatur electio, vt fuit dictum in Caſſalen coram Oriolen. quod annullata inſtitutione, non ideo annullabatur præſentatio, & reg. 8. Gregorij Decimitertij quæ excipiebat Beneficia, de quibus fuit diſpoſitum, non capit hoc, cum de eo ſatis dicatur diſpoſitum per vnionem prius factam, & iſtud ius ex electione prædicta competẽs præſeruatur per clauſulam*, dummodo non alteri ius quæſitum. Et in Oſcen. indulti infra relata *n.* 163.

Et in cauſa † Tarraconen. Canonicatus ſeu officij 142
Pœnitentiarij 5. Iun. 1596. coram D. Corduba fuit reſolutum, *tam erectionem Pœnitentiarij, quam vnionem Canonicatus, & Præbendæ, ſolius Epiſcopi arbitrio relinqui per Concilium* ſeſſione 24. de reform. ca. 8. *ibi* ab Epiſcopo inſtituatur, *vnde ſolus Epiſcopus abſque vllo Capituli conſenſu potuit prædictum officium erigere, vt ſæpius cenſuit Sancta Congregatio, nec vlla opus eſſe confirmatione Apoſtolica, vt claræ Concilium diſponit, & S. Congregatio cenſuit, & ſic nominationem Pœnitentiarij, ac vnionem Præbendæ vacaturæ ab Archiepiſcopo ſucceſſore factam, & à Papa confirmatam non habere locum, cum facultas erigendi Pœnitentiarium à Concilio Epiſcopis conceſſa, per primam erectionem, ac vnionem expirauerit ad* l. boues §. hoc ſermone de verbor. ſignificat. *nec obſtare confirmationem Apoſtolicam, cum in ea non ſit Papæ narrata erectio, & vnio antea facta, & ſic ſit ſurreptitia. & ſic etiam non obſtare clauſulam, ſublata, & decreti irritan. alias que prægnantes in confirmatione appoſitas, cum regulentur à principali diſpoſitione, & ſic ſtante nullitate gratiæ nil operentur, &c.*

143 Et quamuis † in Concilio Prouinciali Compoſtellano *act. 3. decreto* 32. ſtatuatur quod prouiſio Pœnitentiariæ fiat præuio edicto, & concurſu, id tamen non videtur vſu receptum, nec id ſeruant Epiſcopi, ſicut nec alia pleraque declarata illius Concilij, & licet Rota in d. Abulen. id remiſerit ad S. Congregationem, an concurſus ab Epiſcopo fieri debeat ad Pœnitentiariam, concludendum videtur, eum non requiri, nam Concilium ſolum ad Parochiales requirit concurſum, & ita dicitur in d. executorialibus.

144 Id autem, † quod dictum eſt, electionem perſonæ Pœnitentiarij quandocumque faciendam ad ſolum Epiſcopum pertinere, non procedit vbi officium Pœnitentiarij, & vnita Præbenda vacat in menſe Apoſtolico, vel adeſt alia reſeruatio, ſeu affectio, nam tunc ad Papam pertineret ratione reſeruationis, & ita per S. Congregationem Concil. reſponſum eſt Epiſcopo Salamantino, & Tiraſonen. his verbis, *cum Sanctiſſimus, referente Congregatione, declarauerit, inſtitutionem officij Pœnitentiarij, nec non electionem quandocumque faciendam ad ſolum Epiſcopum abſq; conſẽſu Capituli pertinere, collationem autẽ Præbendæ vniendæ ab illis fieri debere, ad quos antea ſpectabat, quæritur ſi officij Pœnitentiarij, & vnitæ Præbendæ vacatio cõtingat in menſe Apoſtolico, vel alias Præbenda eſſet reſeruata, vel affecta, an electio perſonæ huiuſmodi Pœnitẽtiarij pertineat ad Epiſcopũ, vel ad Sãctiſſimũ D. noſtrũ? Congregatio Conc. re biſ diligẽter diſcuſſa, citatis etiã procuratoribus Epiſcoporũ quorũ intereſt, & eorum viſis allegationibus, cenſuit pertinere ad ſuam Sanctitatem.*

Et fuit reſolutum per Rotam in d. Maioricen. Canonicatus adducta *d. c. 1. n.* 760. quæ eſt videnda, & ibi dicta, poſthæc tradit Gonçalez *glo. 9. §. 2. à numero* 84.

Ex quibus infertur, quod occurrente vacatione
145 Pœnitentiariæ † Sede Epiſcopali vacante, Capitulum non poterit illam prouidere, & Pœnitentiarium eligere, eſto collatio Præbendarum ſit communis Epiſcopi, & Capituli, vel etiam ſolius Capituli, ex quo electio perſonæ, & prouiſio officij Pœnitentiarij ad ſolum Epiſcopum ſpectat, vt dictum eſt, & Capitulum Sede vacante non ſuccedit in prouiſione Beneficiorum ad Epiſcopum ſpectante. *c. illa ne Sede vacante*, & dicetur infra *c.* 7. & cenſuit S. Congregatio ſuper *d. cap.* 8. ibi *ab Epiſcopo inſtituatur ſolo, abſq; cõſenſu Capituli, & etiam, ab eodem ſolo eligatur, & licet vacaret Sedes Epiſcopalis, cap. nihil poteſt, etiam quod eo tempore Pœnitentiarius moreretur.*

Sed eius prouiſio, & electio Pœnitentiarij ſpe-
146 ctabit † ad Papam priuatiue ſtante reſeruatione *reg. 2. Cancellariæ de Benef.* ad collationem, præſentationem electionem, & quãcumque aliam diſpoſitionem liberam Epiſcoporum pertinentibus, vacantibus de tempore vacationum Epiſcopatuum, de qua ſup. *ca. 1. à n.* 221.

Ad quod faciunt tradita *dict. cap. primo numero*
147 754. vbi diximus † in Pœnitentiaria alternatiuam intrare etiam in Eccleſiis, vbi collatio Prębendarum eſt communis Epiſcopi, Capituli, vel ſolius Capituli.

Ceſſante vero dicta reſeruatione † reſeruaretur 148
futuro Epiſcopo, niſi Papa præueniret. Et facit etiã in propoſito ſequens declaratio S. Congregationis Concil. *Præbenda pro Pœnitentiario à Capitulo Sede vacante aſſignari non poteſt, ſed ab Epiſcopo hoc præſtãdum eſt. c. 2.* ne Sede vacante.

Quamuis iſta † declaratio videtur loqui in prima 149
aſſignatione Præbendæ pro Pœnitentiario, & procedit vbi non fuerat per Epiſcopum Pœnitentiarius inſtitutus, & electus cum vnione Præbendæ proxime vacaturę iuxta dictum decretum Concilij.

Nam alias recte † poſſet Capitulum Sede vacan- 150
te aſſignare, & conferre Pœnitentiario antea inſtituto, & electo primam Prębendam vacantem in menſe ordinario, vbi collatio Prębendarum erat cõmunis Epiſcopi, & Capituli, vel ſolius Capituli, quo caſu Capitulum Sede vacante poteſt conferre, c. vnico *ne Sede vacan. in* 6. & non intrat reſeruatio *d. reg.* 2. & etiam vbi collatio Prębendarum eſſet ſolius Epiſ. ſecluſa reſeruatione *d. reg. ſecunda.* ex quo collatio talis Præbendę erat debita Pœnitentiario, atq; adeo neceſſaria, in qua ſuccedit Capitulum Sede vacante, vt dicetur infra *dicto capite ſeptimo à numero* 55

Infertur etiam ex dictis Pœnitentiariam poſſe
reſignari, † ſicut alias Prębendas, etiam in fauorem 151
alterius, dũmodo habeat qualitates requiſitas, & dari in coadiutoriam, & ita ſeruatur.

Et de qualitatibus † requiſitis in Pœnitentiario 152
vide dicenda infra *7. part. cap. 4 à nu. 32. & cap. 7. nu.* 49.

Secundo dubitatur † de Præbenda lecturæ ad cu- 153
ius diſpoſitionem, & prouiſionem pertineat.

In quo præmittendum † eſt decreto S. Concilij 154
Tridentini *ſeſſ. 5. de refor. cap.* 1. ſtatutum eſſe, quod in Eccleſiis, in quibus Prębenda aut pręſtimonium, ſeu aliud ſtipendium pro lectoribus S. Theologię deputata reperiuntur de cætero, non niſi perſonis idoneis, & quæ per ſe ipſos id munus explicare poſſint, conferantur, & aliter facta prouiſio nulla ſit, & inualida, in Eccleſiis autem Metropolitanis, vel Cathedralibus, ſi ciuitas inſignis, vel populoſa, ac in Collegiatis exiſtentibus in aliquo inſigni oppido etiam nullius Diœceſis ſi ibi clerus numeroſus fuerit, vbi nulla prębenda, aut pręſtimonium, ſeu ſtipendium huiuſmodi deputatum reperitur, prębenda quomodocumque, pręterquam ex cauſa reſignationis prima vacatura, cui onus incompatibile iniunctum non ſit, ad eum vſum ipſo facto perpetuo conſtituta, & deputata intelligatur, & cętera.

Nihilominus tamen ad hoc, † vt talis prębenda 155
primo vacatura ſi Theologalis, & in Theologalem manet erecta, requiritur actualis deputatio ex declaratione Papę, & S. Congregationis, vt in declarationibus ſequentibus, *Congregatio Concilij cenſuit Sanctiſſimo approbante illius ſententiam ad erectionem Præbendæ Theologalis requiri actualem deputationem. Et ideo, ſi in prouiſione Præbendæ, non fuit facta actualis deputatio, non poſſe prouiſum compelli obire munus lecturæ.* Alia Præbenda, *quæ primo poſt confirmationẽ Concilij vacauerit, & ipſo facto eiuſdem Concilij decreto huius Capituli* verſiculo in Eccleſiis autem *pro lectore Sacræ Scripturæ perpetuo conſtituta, & deputata intelligitur, ſi collata fuerit ad id munus inhabili per ſe explicare, an inualida ſit? Sanctiſſimus ſentiens hoc decretum Concilij eſſe conditionale, requiriq; prius*

declarationem, & actualem deputationem Epiſcopi, vt illa præbenda ſit Theologalis, reſpondit valere collationem Præbendæ, quæ primo poſt concilium vacauit factam perſonæ minus idoneæ ad ſacram ſcripturam per ſeipſum interpretandam, ſi nondum illa Præbenda actu fuerit deputata, & erecta in Theologalem, nec eſt in optione Epiſcopi Præbendam vacantem aſſignare pro Pœnitentiario, licet ratione Curæ animarum videatur magis neceſſarius, ſed pro Theologo propter verba huius decreti ipſo facto, verum ſi magis expediens in aliquo loco particulari fuerit iudicatum, vt prius de Pœnitentiario prouideatur, habenda eſt confirmatio in ſpecie à Sancta Sede Apoſtolica, ad omnem difficultatem tollendam.

156 De quo alias † S. Congregatio cenſuit, quod ſatisfit Concilio etiam Theologiam ſcholaſticam legendo, quia Concilium indifferenter loquitur de ſcriptura, & Theologia, & facit cap. quia nonnulli de magiſtris, &c. nec multum diſcrepat Concilium prouinciale Compoſtellanum actione 2. decreto 36. vbi dicitur, quod dummodo ſub aliquo ſcripturæ loco verſetur, lectio poterit ad morales caſus, & dubia ſcholaſtica ſe interim conuertere, & Concilium Prouinciale Toletanum actione ſecunda decreto vigeſimo octauo.

157 Cenſuit etiam S. Congregatio, † quod de tempore & hora, & materia ſcripturæ, & Theologiæ, quæ in ſacra ſcriptura continetur, ſuper qua legendum ſit, relinquitur arbitrio Ordinarij, & quod poteſt ipſe lector vacare à lectione tribus menſibus Iulij, Auguſti & Septemb. conſonat d. Concilium Compoſtellanum d. actione 2. decre. 36. & 39.

158 In concordia tamen facta † inter Epiſcopos, & Capitula dictæ Prouinciæ Compoſtellanæ confirmata à Pio V quæ habetur ad finem dicti Concilij impreſſi Salamanticæ anno 1594. dictum cap. 36. vbi cauetur, quod deputatus ad legendum S. Scripturam legere debeat tempore, & loco, ac materiam ab Epiſcopo deſignandam, declaratur id fieri ſaltem de cõſ. Cap. &c.

Cenſuit etiam S. congregatio, quod non poteſt compelli lector, ad ponendum ſubſtitutum quando ex cau-
159 ſa † infirmitatis ſanabilis impeditur, quominus per ſeipſum legere valeat, eo vero caſu quo quis eſſet ſubſtituendus, electio ſubſtitut. ad Epiſcopum ſpectat. Alia de Canonico Theologo, ſeu lectore vide ſupra 3. par. c. 2. n. 118.

His præmiſſis, ad dubium propoſitum deuenien-
160 do, diſtinguendum † eſt inter Præbendas Theologales ſeu lecturæ erectas, & deputatas ante Concilium, & inter Præbendas Theologales, ſeu lecturæ, erectas, & deputatas poſt Concilium ex dicto decreto.

Et quod attinet ad erectas, ante Concilium, cer-
161 tum eſt ſeruandum † eſſe, quod ante Concilium, & earum collationem, & prouiſionem ab illis fieri debere, ad quos antea ſpectabat, cum Concilium in hoc nihil diſponat, ad l. commodiſſime ff. de liber. & poſthu. Et ita cenſuit S. Congregatio vt in ſeq. declaratione ſuper d. c. 1. ibi conferantur, à quo autem hæc collatio fieri debeat, Concilium non expreſſit, quare pertinebit ad eum, ad quem antea ſpectabat. Et in d. declarationibus ſtatim adducen.

162 Quod vero † attinet ad Præbendas Theologales erectas poſt Concilium S. Congregatio cenſuit electionem perſonæ, ſeu electionis, ad ſolum Epiſcopum ſpectare, collationem autem Præbendæ ad illos, ad quos antea ſpectabat, vt in ſeq. declarationibus ſuper d. c. 1. ibi conſtituta, & deputata intelligatur, cuius collationem reliquit illis, ad quos de iure ante Concilium ſpectabat collatio eius Præbendæ, quæ deinde ex hoc decreto Concilij fuit erecta in Theologalẽ, electio vero ſoli Epiſcopo competit, quia à Concilio in hoc decreto, cum de ſubſtituto deligendo agitur, ſoli Epiſcopo datur electio, adiuuat exemplum Pœnitentiarij, licet ſit conceptum aliis verbis. Secunda, electio lectoris ſoli Epiſcopo competit, nec ſucceſſori præiudicium ſit, ſi aliter per prædeceſſorem fuit ſeruatum, & id intelligendum eſt de his Canonicatibus Theologalibus, qui erecti non ſunt ante Concilium, ſi vero erecti eſſent ante Concilium, ſeruandum eſt, quod ante Concilium. Tertia, hoc decretum habet locum etiam in Eccleſiis Collegiatis, quarum Præbendæ ſunt de iure patronatus laicorum, vt deputetur Præbenda primo vacatura concurrentibus omnibus requiſitis, prout in præſenti, & perſona non erit nominanda ante vacationem, & electio perſonæ ſpectabit ad Epiſcopum, collatio vero, ad quem legitime ſpectabit ante deputationem prædictam. Quod non aduertit, nec diſtinxit Gonçalez gloſſa nona §. ſecundo à numero 2.

Et in vna † Oſcen. indulti 10. Decem. 1599. & 5. De- 163
cem. 1601. coram D. Milli. fuit reſolutum ius quod tribuit Concil. Trid. Epiſcopo eligendi, ſeu nominandi lectorem, & Pœnitentiarium, cui fiat collatio ab eo, ad quẽ ſpectat ius conferendi, eſſe conſiderabile, & tale, vt in eo habeat locum reg. de non tollen. iure quæſi. tanto magis cum iſtud ius ſit perpetuum, & iuriſdictional. & reg. præſeruet ius quodcũque etiam minimum, vt fuit reſolutũ in cauſa Burg. iuris ſepeliendi 10. Iunij 1575 coram Caſ. de Graſ. & in Cæſaraugu. exemptionis 13. Iun. 1594. coram Seraph. cuius reg. requiritur ſpecialis derogatio, etiam quod Papa intellexerit præiudicium, vt fuit reſolutum in d. cauſis, & aliis. Nec obſtat, quod reg. non habet locũ, quando tollitur ius competens ex diſpoſit. iuris communis, quia etiam in hoc caſu eſt locus reg. Sarnen. ibi q. 6. Put. deciſ. 31. l. 1. Ptolomæus 81. Peregrinus 24. libro ſecundo. niſi verſemur in gratia exemptionis, vnionis, vel alia ſimili de ſui natura præiudiciali, in quibus terminis procedit deci. Caſſad. 1. de priui. & in cauſa nullius de Stepa coram Seraphino, neque etiam obſtat, quod reg. habet ſolum locum in iure radicato, & perfecte quæſito, quia ius nominandi ſuccedente vacatione, eſt plene, & perfecte quæſitum, & ſufficit, quod tollatur ius in ſpe habens cauſam de præterito. Sarn. q. 4. n. 14. 2. caſu Put. deciſ. 4. ſuper ead. reg.

Et id videtur procedere, quando talis Præbenda 164
vacaret in menſe ordinario, nam ſi vacaret in menſe Apoſtolico, vel alias eſſet reſeruata, ſeu affecta electio perſonæ & collatio ſpectaret ad Papam ſicut dictum eſt in Pœnitentiaria, licet contra teneat Zerola dicens ſemper ſpectare ad Ordinarium, tamen praxi Epiſcopali. p. 1. verb. Beneficiũ. §. 3. d. 4. & verbo Præbenda Theologalis. §. 4. vt ſupra capite primo numero 532.

In Regnis tamen Coronæ Caſtellæ, & Legionis 165
Præbendæ iſtæ lecturæ erectæ, & inſtitutę ex d. decreto Concilij in quocumque menſe vacent, prouidentur per Epiſcopos, & Capitula ad inſtar Canonicatuum Doctoralium & Magiſtralium, de quibus ſtatim dicemus, & ita obſeruatum eſt, ex quo erectæ & inſtitutæ ſunt: Et ita videtur ſupponi per Concilium Prouinciale Compoſtell. actio 2. decreto 34. & Tolet. licet non tam clare act. 2. decreto 28. verſ. & vt ea, vbi ſtatuitur prouiſionem etiam Præbendæ lecturæ debere fieri præuio edicto & examine in cõcurſu, &c. quæ conſuetudo 40. annis præſcripta valebit, ſaltem in non reſeruatis c. fin. de conſuet. & ibi Dd. cum aliis.

Quamuis in vna † Toletana Canonicatus lecturæ coram Sanctiſſimo Clemente VIII. tunc Rotæ auditore, fuit reſolutum in ea, nec Bullã Sixti IV. nec Leonis X. locum ſibi vendicare, vt in ſeq. deciſionibus.

Toletana Canonicatus 22. Iun. 1583. coram D. Aldobrandino.

VAcante Canonicatu lectionis S. Scripturæ Eccleſiæ Toletanæ Capitulum 14. Nouem. 1578. decreuit apponenda eſſe edicta, vt qui voluerint ſe opponere, poſſint cum termino 60. dierum incipien. 15. eiuſdem mẽſis Nou. in termino comparuerunt plures qui ſe oppoſuerunt, & inter alios Don Gabriel de Cardenas, & Lupus Barrio, & die 23. Febr. Capitulum deuenit ad vota; & ſingulis Canonicis delatum fuit iuramentum de eligendo illum, quem iudicabit magis idoneum, & ſufficientem; prima vice qua votarunt, habuerunt plura vota, & æqualia, Petrus Martinus Lupus Barrio, & Don Gabriel. Secunda vice, in qua actum fuit de illis tribus plura, & æqualia habuerunt Don Gabriel, & Lupus. Tertia vice, in qua de his duobus tantum egerunt Canonici, ambo habuerũt æqualia vota, nempe ſinguli 17. vnde dum votaretur, an negotium eſſet remittendum ad aliam diem, vel illico tradenda poſſeſſio D. Gabrieli, vt nobiliori, plura habuit vota D. Gab. quod ſi traderetur poſſeſſio, prout tradita fuit, verum, quia pro parte Lupi fuerit appellatum, & introducta lis, quæ tandem fuit commiſſa in Rota, prætendebat Lupus ſe præferendum eſſe, eo, quia probauit per teſtes ſe magis idoneum, & aptum ad munus huiuſmodi lectionis, & tanquam talem, vel præferendum ratione conſtitutionis ſynodi Prouincialis editæ de anno 1566. vel ſaltem vigore Motus proprij Leonis X. negotium foret dirimendum, vice verſa prætendebat D. Gabr. ſe omnino virtute Bullæ Sixti ratione maioris nobilitatis præferendum, dubitaui itaque ſupradicta die an in caſu & ad effectum, de quo agitur, intret diſpoſitio Sixti, vel potius d. ſchedulæ Motus proprij Leonis, ſuper qua non apparent expeditæ literæ, vel d. conſtitutionis ſynodalis? Domini autem concluſerunt in caſu de quo agitur, nec Bullam Sixti, nec Motum proprium Leonis ſibi locum vendicare, ratio fuit, quia ambæ conſtitutiones, ſiue diſpoſitiones loquuntur de Canonicatibus Doctoralibus inſtitutis à Sixto, qui conferri debent Magiſtro, vel Licentiato in Theologia, & Doctori, vel Licentiato in altero iurium; vnde, cum hæc Præbenda longe poſtea ex decreto S. Concilij Trid. ſeſ. 5. cap. 1. de reform. fuerit erecta pro lectore S. paginæ, forma tradita circa collationem ſup. erectorum, non poteſt extendi, nec arctat Capitulum ad illam obſeruandum in collatione huius Præbendæ pro lectore S. Scripturæ nouiter erectæ, & conſequenter modus illam conferendi, & quæ qualitas ſit magis attendenda, vbi de prælatione vnius, vel alterius agitur, remanet in diſpoſitione iuris communis, vnde, cum S. Synodus Trid. ſolum mandet hanc Præbendam conferri idoneo ad hoc munus peragen. nõ autem arctet ad eligendum magis idoneum, & non negetur, quin Don Gabriel eſſet etiam idoneus, & cum ipſe ſit in poſſeſſione Præbendæ huiuſmodi, non haberet Lupus ius auocãdi hanc Præbendam ab eo, ſi nihil, præter Bullam Sixti, & Motum proprium Leonis contra ipſum allegaret. Verum, cum ab eo allegaretur quoque conſtitutio Concilij Synodalis, ea clara eſt, mãdat enim præfici eidem muneri illum, qui magis idoneus ad id explicandum viſus fuerit, alias factam prouiſionem irritat; cum itaque ſit eligendus ſecundum hanc conſtitutionem magis idoneus, & magis aptus, ad explicandum hoc munus legendi, & teſtes omnes ſint concordes, quod D. Lupus eſt magis idoneus, qui bonas rationes adducũt, & id confirmatur ex articulis ipſiuſmet Don Gabrielis, qui quo ad hanc aptitudinem nunquam articulat ſe æqualem Lupo, maioritas enim idoneitatis inſpicitur reſpectu indulgẽtiæ Eccleſiæ, vt eligatur, qui eſt vtilior Eccleſiæ, & quo Eccleſia magis indiget, Decius in c. conſtitutis, n. 7. de appellatio. *& reſpectu negotij, de quo agitur, argumento eorum, quæ tradit Decius* in c. referente n. 8 de Præb. cum aliis allegatis, *præſertim, cum conſtitutio habeat expreſſum decretum irritans* c. dilecto *vbi Abb.* de Præb. *Caſſador.* ſuper reg. deciſ. 12. numero 5. cum ſimilibus *an autem ſit attendenda hæc conſtitutio ab eo pendet, an quo ad eam fuerit neceſſaria confirmatio Sedis Apoſtolicæ; quatenus fuerit neceſſaria, an eã adfuerit.*

In eadem 18. Maij 1584. coram eodem.

IN cauſa Toletana Canonicatus dubitaueram 22. Februa. 1584. an D. Lupo Barrio ſuffragaretur decretum Concilij Prouincialis celebrati de anno 1566. in quo c. 28 fuit ſtatutum, quod Præbenda lectionis S. Scripturæ daretur per concurſum magis idoneo, cum decreto, quod alias facta prouiſio ſit nulla? quæ difficultas à duabus pendet difficultatibus; prima, num hæc conſtitutio poſſit dici contra ius commune, & propterea indigeret confirmatione Apoſtolica? altera, an adeſſet talis confirmatio? quia propter ſupradicta die propoſui cauſam ſuper his difficultatibus, & præcipue ſuper prima, & Domini concluſerunt, conſtitutionem eſſe contra ius, conſequenterque indiguiſſe confirmatione, & de confirmatione hucuſque non conſtare; quamuis enim ante factum iura clament, magis idoneum eſſe eligendum c. licet 9. 8. quæſt. prima *ibi*, vt ſciant omnes; *& certi ſint quod, qui præſtantior eſt ex omni populo, qui doctior, qui ſanctior, qui omni virtute eminentior, ille eligatur ad Sacerdotium.* cap. illud eadem quæſtione & cauſa capite quoniam de iure patron. *ibi*, ille pręficiatur Eccleſiæ *qui maioribus iuuatur meritis* capite Metropolitano 63. diſtinctione in fine *ibi*, ex Presbyteris eiuſdem Eccleſiæ, *vel Diaconis optimus ordinetur* capite viliſſimus 1. quæſtione prima capite ſecundo de officio cuſtodis *ibi*, vt ad hoc opus tales ordinentur, *quales, & meliores, & ſanctiores eſſe viderentur, tamen electio facta de digno omiſſo digniori, tenet* cap. cum nobis olim de electione capite niſi cum pridem §. pro defectu de renuntiatione cap. fin. de præſumptio. c. quia propter, iuncto c. cum in cunctis de electione c. conſtitutis de appellat. c. Monaſterium 16. q. 7. gl. in d. cap. conſtit. verb. magis, & in c. 3. de iure patro. & in d. c. fi. de offic. cuſtodis *Abb.* in d. c. conſtitutis num. 63. *Butrius*, n. 15 *Cardin* ſub nu. 3. *Prępoſitus* ſub num. 2. *Decius* num 4. *late Lamber.* de iure patron. in 1. p. 2. l q. 10. art 3. *Soto* de iuſtitia & iure lib. 3. q. 6. articul. 2. in 8. concluſione, *Couarru. qui Canoniſtas, & Theologos cumulat* in regul. peccatum in 2. parte §. 7. verſ. his demum *quod procedit, etiam ſtante iuramento de eligendo magis idoneo de conſtitutis, vbi Cardin.* numer. 2. *Prępoſ.* n. 2. *Couar.* vbi ſup. verſ. 2. *probatur, iam, & ſi eligens dignum, prætermiſſo digniori, multoties peccet, & aliquando etiam mortaliter, Decius* in d. c. conſtitutis n. 5. *Soto* de iuſtitia & iure d. lib. 3. artic. 2. in 9. conclu-

ſione, *Couarru.* vbi ſupra verſ. igitur iura humana, *& impediens, ne dignus eligatur, vel ne dignior eligatur, nõnunquam etiam ad reſtitutionem tenetur,*] *Couarru.* vbi ſupra in 3. & 4. concluſione, *decretum ergo Concilij Prouincialis annullans electionem factam de digno, omiſſo digniori, contra ius dicitur, ex quo ius commune talem electionem approbat ob ſalutem reipublicæ, nè litibus omnia inuoluantur, prout fieret, ſi electio, vel collatio facta digno, omiſſo digniori, non teneret, vt ſupradictum eſt, & conſequenter non tenet ſine Papæ, confirmatione* c. quod ſuper his de maioritate. & obedientia, & *ibi Abbas* in 2. notab. *& Felinus late* numero ſecundo cum aliis allegatis *Non obſtat, quod quando conſtitutio inferioris coadiuuat conſtitutionem Superioris, teneat, vt quando addit pœnam, vt per Felinum* in capite quod ſuper his numero nono verſiculo fallit ſeptimo quia non applicatur, *hoc enim non eſt coadiuuare diſpoſitionem iuris cõmunis, ſed illi omnino obuiare, cũ contrariũ ſtatuatur eius, quod ius cõmune diſponit. ius.n. cõmune expreſſe diſponit validam eſſe electionẽ factam de digno, omiſſo digniori, & cõſtit. dicit illam inualidam. iura enim ob difficultatem perpenſionis, & æquilibrij meritorum cuiuslibet conſulendo, vt dicebam quieti, reipublicæ ſtatuerunt validam eſſe electionem factam de digno, omiſſo digniori, nè inuoluatur vniuerſa reſpublica maximis & acerbiſſimis litibus, quales ſunt illæ, in quibus de meritis hominum agitur, quotidie enim merita, & demerita cuiuslibet eſſent in foro ventilanda, & propterea, cum conſtitutio diſponat ſuper eo, quod diſponit ius commune, & contrarium ſtatuat, non tenet; quẽadmodum enim dicitur contra ius conſtitutio Epiſcopi, quod electio facta, vno contempto, ſit nulla, eo, quia ius commune diſponit eam validam, licet ab initio dicat omnes vocandos, licet dicat illam caſſari poſſe Ioannes Andreas* in additione *ad Specul.* titulo de electione *Imola* in capite ex tuæ numero vndecimo de clericis non reſidentibus, *Felinus* in dicto capite quod ſuper his columna 7. in principio *ita pariter dicitur cõtra ius iſta conſtitutio, quæ annullat. electionem, quam ius commune diſponit validam eſſe, vt ſupradictum eſt, nec poteſt dici hanc eſſe conſtitutionem contra communem opinionem, non autem contra ius, quia imo iura ita diſponunt vt ſupradictum fuit, & maxima ratione per ea, quæ ſupradicta fuerunt, neque facit, quod Superior poſſit adiuuare, vt melior eligatur, quia nihilominus, non obſtante iuramento, vt ſupradictum fuit, tenet electio de digno. Non obſtat quarta fallentia Felini, quod teneat conſtitutio inferioris, quando acceptatur à ſubditis, quia vltra quod Felinus nulla deducit contra hanc concluſionem* in dicto capite quod ſuper his in quarta fallentia numero ſeptimo *in facto non verificatur; cum igitur Lupus docere debeat de confirmatione, de ea hucuſque ſecundum Dominos non docet, nam confirmatio Pij V. producta non eſt generalis, ſed particularis nõ nullorum decretorum, inter quæ non eſt illud, de quo agitur. cum enim Capitula Eccleſiarum Cathedralium conquererentur de nonnullis decretis d. Concilij, & per Illuſtriſſimum Cardinalem S. Marcelli tunc Nuntium Hiſpaniarum fuiſſent Capitula, & Epiſcopi reducti ad concordiam, & declarata quædam decreta dicti Concilij, & quædam alterata, hæc concordia confirmata fuit à Pio V. non autem apparet de confirmatione generali totius Concilij, non etiam in actis conſtat Concilium iſtud fuiſſe tranſmiſſum ad Cardinales Sacræ Congregationis, nec, quod à Sacra Congregatione reuiſum fuerit, ſi autem aliunde pro parte Lupi prætendatur colligi poſſe confirmationem, de eo particulariter agetur.*

Sed poſthæc ſcripta † vidi Hieron. Gonçalem *ad* 167
regulam menſium gloſſa 9. §. 2. qui ex numero 81. agit an huiuſmodi Canonicatus, & Præbendæ lectionis ſacræ Sripturę comprehendantur *in reſeruat. regu.* & reſoluit comprehendi, nam cum Concilium, *d. cap. 1. ſeſſ. 5.* nihil de hoc diſponat, r emanet ſub diſpoſitione iuris communis, & d. reg. quamdiu de aliqua lege ſpeciali, ſeu priuilegio aliud diſponente non doceatur *l. commodiſſime de liberis & poſth. cum aliis*, & ad id adducit declarationem Sacræ Congregationis Con cilij dicentem. *Non comprehenduntur ſub hoc decreto Præbendæ vacantes in menſibus reſeruatis, nec talis deputatio, & conſtitutio habet locum in Canonicatibus, & Præbendis Sedi Apoſtolicæ reſeruatis & affectis.* Quæ tamen declaratio non loquitur de Præbendis S. Scripturę iam erectis, & deputatis, ſed de erigendis, & deputandis, vt patet ex ipſius verbis, & ita eam adduximus *ſup. n. 128.* nihilominus, inquit idem Gonçalez *ibi n. 86.* ſe vidiſſe, quod communiter in Hiſpania in omnibus Eccleſiis Cathedralibus, imo & in nonnullis Collegiatis Canonicatus, & Prębendæ Theologales lectionis S. Scripturæ prouidẽtur per concurſum in quibuſcumque menſib. vacent indifferenter ac ſi eſſent Prębendæ Doctorales, & Magiſtrales & non conferuntur à Sede Apoſtolica ſicut cætera Beneficia reſeruata. Sed quo iure hoc fiat, ſe bene informatum non eſſe, veriſimile tamen eſſe, quod ſit aliquod indultum Apoſtolicum, aliter namque non ſeruaretur in praxi. Et quia Eccleſ. Metropol. Cæſaraug. Clemens VIII. in erect. quam de illa fecit de ſtatu regulari in ſecularem anno 1603. conceſſit, quod prouideat per concurſum Canonicatum Doctoralem & Magiſtralem ad inſtar Regni Caſtellæ iuxta conſtitutionem Sixti IIII. & Leonis X. & etiam Canonicatus S. Script. & pœnitentiariæ, dummodo, ſi vacant in octo menſibus Apoſtolicis, ſit noua prouiſio obtinenda, vt ait *nu.* 80. ex quo tamen non colligit adeſſe aliquod indultum in Regno Caſtellæ, ſed potius cõtrarium, cum in eo abſolute prouideantur Canonicatus Sacræ Scripturæ ad inſtar Doctoralium, & Magiſtralium, & nunquam obtineatur noua prouiſio, & ſi in Regno Caſtellæ eſſet indultum ad id, non poneretur in d. indulto Eccleſiæ Cæſarauguſtanę onus illud de obtinenda noua prouiſione, vel ſaltem, ait Gonçalez, pro vtilitate communi ex hoc reſultante Sanctiſſimos Pontifices maximos dictas prouiſiones minime ignorantes ex certa ſcientia tolerantes indulgere cenſeri; nã tolerantia Papæ, & Superioris inducit diſpenſationẽ & actus validitatem. *cap. quia circa* vbi gloſſ. *fin. in fin. de conſanguin. & affinitat.* & ibi Butrius *n. 7.* Abb. *numer.* 8. & cæteri, Iaſon. *in l. rem non nouam à num. 4. vſque ad 8. C. de iudic. cum aliis.* Sed certe ſuppoſito, quod d. Canonicatus cadant ſub reſeruationibus ex ſola ſcientia, & tolerantia Papæ, non inducitur indultum, aut diſpenſatio ad eos prouidendos, cum multa per patientiam tolerentur, &c. *cap. cum iam dudum, de Præb.* Abb. *d. num* 8. & alij, & dixi alias ſup. *num.* & facit quod tradit Selua *de Benefic. 3. p. q. 10. 3. caſu n.* 15. vltra quod non ſatis conſtat de dicta ſcientia Papæ Nec à reſeruatione excuſat non r eceptio, vt ſupradictum eſt *n. 518.*

Tertio dubitatur † de Canonicatibus. & Præben- 168
dis Doctoralibus, & Magiſtralibus, ad quorum prouiſionem, & diſpoſitionem ſpectant?

In quo breuiter † dicendum eſt per Bullam Sixti 169
IIII. & motum proprium Leonis X. in ſingulis Cathedralibus Eccleſiis Regnorum coronę Caſtellæ, & Legionis

Legionis erectum fuiſſe & inſtitutũ vnum Canonicatum, & Præbendam pro Doctore, vel Licentiato in vtroque vel altero iure, qui dicitur Doctoralis & alterum pro Magiſtro, ſeu Doctore, vel Licentiato in Theologia, qui dicitur Magiſtralis, ab Epiſcopo eius voto pro vno computato, & Capit. per vota ſecreta, præuio edicto propterea apponendo, de quo in d. Concilio Compoſtellano *act. 2. decreto* 34. ac publico examine, & iuramento, de eligendo magis idoneum Ordinaria authoritate prouiden. vt in ſequen. Bulla Sixti IV. & ſcedula motus proprij Leonis X. ac literis ſuper eo expeditis, vbi late ponitur forma in huiuſmodi prouiſionibus, & electionibus ſeruanda, & ſtatuitur, huiuſmodi Canonicatus ſub reſeruationibus non comprehendi, & cetera.

Bulla Sixti IIII.

SIxtus, &c. ad perpetuam rei memoriam, creditam nobis regendæ militantis Eccleſiæ prouidentiam exequi coadiuuante Domino cupientes, ad ea libenter intendimus, vt debemus, per quæ ſingulæ Orbis Eccleſiæ, præſertim Cathedrales, perſonarum vtilium fulcitæ præſidiis, ad altiſſimi laudem, & gloriam condignis honoribus, & venuſtatis proficiant incrementis, earumque bona, & iura à quorumcumque occupatione conſeruari poſſint illæſa. Tãdem pro parte venerabilium fratrum noſtrorum vniuerſorum Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, ac dilectorum filiorum Capitulorum Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Caſtellæ, & Legionis Regnorum nuper exhibita petitio continebat, quod ipſarum canonicatus, & præbendæ, tam Apoſtolica, vigore gratiarum expectatiuarum ſpecialium, & aliarum reſeruationum, & alias, quam ordinaria authoritatibus propter inordinatos fauores perſæpe conferuntur iuris parum literatis, adeo, vt nonnunquam eueniat, quod nullus Eccleſiarum earundem Canonicus graduatus exiſtat, cuius conſilio, & auxilio, iura tueri, & bona occupata recuperari, & alia negotia vtiliter, & ſalubriter dirigi valeant, in non modicum Eccleſiarum earundem detrimentum & honoris, & reputationis diminutionem; & quod, ſi ex Canonicis, aut integris, vel dimidiis Portionariis cuiuslibet earũdẽ Eccleſiarũ continuo vnus eſſet Magiſter, ſeu Licentiatus in Theologia, & vnus Doctor, ſeu Licentiatus in vtroque, vel altero iurium, profecto earũdem Eccleſiarum decori, & venuſtati, ac proſpero, & felici regimini vtiliter, & ſalubriter prouideretur, Quare pro parte Archiepiſcoporum, Epiſcoporum & Capitulorum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt quod de cætero in qualibet earundem Eccleſiarũ continuo ſint duo Canonici in eiſdem, vnus in Theologia, & alter iuribus Doctores ſeu Licentiati, ſtatuere, & ordinare, aliaſque eiſdem Eccleſiis ſuper hoc oportune prouidere de Benignitate Apoſtolica dignaremur; nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinati authoritate Apoſtolica præſentium tenore ſtatuimus, & ordinamus, quod de duobus Canonicatibus, & totidem præb. qui primo per ceſſum, vel deceſſum, aut quamlibet aliam dimiſſionem illos obtinentium extra Rom. Curiam in quibuſuis menſibus ſimul, vel ſucceſſiue vacabũt in qualibet Eccleſiarum earundem, etiamſi diſpoſitioni Apoſtolicæ ex quauis cauſa, non tamen in prima vice, generaliter reſeruati forent perpetuis futuris temporibus quoties illos vacare pro tempore contigerit, vni, qui in Theologia Magiſter, ſeu Licentiatus, & alteri qui altero iurium Doctor, ſeu Licentiatus, exiſtat, poſſit & debeat vna cum Capitulo cuiuslibet earundem Eccleſiarum Ordinaria authoritate prouideri in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi aliquæ gratiæ expectatiuæ ſpeciales, vel generales reſeruationes, & nominandi, ſeu nominantis conferendi facultates, & mãdata à nobis, ſeu Sede Apoſtolica. vel eius Legatis, ſeu alias eius authoritate, & Regum, Ducum, Principum, vel Prælatorum, aut quauis alia conſideratione, nullatenus emanaſſẽt, ſeu in poſterum emanarent, ita tamen, vt de eis, qui primo Doctori, vel cum rigore examinis Licentiato in altero iurium, & aliis, qui poſtmodum vacabunt ſimul, vel ſucceſſiue Canonicatibus, & Præbendis huiuſmodi Magiſtro, vel Licentiato in Theologia prouideatur, & inter Doctores, & Licentiatos eoſdem ad illos pro tempore nominatos illi qui de nobili genere procreati forent, aliis non nobilibus, & inter ipſos nobiles, qui ex vtroque parente nobiles forent, nobilibus ex altero, & inter ex vtroque vel vno latere nobiles de maiori nobiliũ genere procreati de minori nobilium genere procreatis, per eoſdem Ordinarios collatores, & Capitula præeligantur, qui, ſi in eadem Eccleſia, & alias ſic qualificati reperiantur, aliis pręferantur, ſicque perpetuis futuris temporibus obſeruetur, decernentes ex nunc omnes, & ſingulas gratias acceptationes, prouiſiones, vniones, annexiones, & incorporationes, & alias diſpoſitiones, proceſſus, ſententias, & cenſuras deſuper, necnon totum id, & quicquid ſecus ſuper his à quoque quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irrita, & inania nulliuſque roboris, vel momenti, necnon canonicatus, & Præbendas, quos, vt præfertur, vacare contigerit in qualibet Eccleſiarum earundem Doctorum, & Licentiatorum in Theologia, & altero iurium, canonicatus, & Prębendas nuncupari debere, & aliis, quam Doctoribus, & Licentiatis prædictis conferri non poſſe, & illos ordinaria dumtaxat authoritate conferri, & ſub prædictis, & quibuſuis aliis gratiis, expectatiuis ſpecialibus, & generalibus, reſeruationibus, vnionib. & incorporationib. extinctionibus, & legatis, & aliis cõceſſis, & concedendis, facultatibus non comprehendi, nec non irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, non obſtantibus præmiſſis, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ 1474. Calen. Decem. Pontificatus noſtri Anno 4.

Cuius Bullæ tenorem in parte refert poſt hæc viſus Hiero. Gonçalez ad *reg. de menſib. glo. 9. §. 2. numero 2.*

Motus proprius Leonis decimi.

MOtu proprio. Cum dudum Fel. recor. Sixtus Papa IV. prædeceſſor noſter pro ſalubri ſtatu, honore, & venuſtate Metropolitanarum, & aliarum Eccleſiarũ Cathedralium Caſtellæ, & Legionis Regnorum inter alia, per quaſdam ſtatuerit, & ordinauerit, quod de duobus canonicatib. & totidem præbendis in Toletana de tribus, qui ex tunc per ceſſum vel deceſſum, ac quamuis aliam dimiſſionem illos obtinentium extra Romanam Curiam in quibuſuis